

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: **«ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ
ЛОГІСТИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В АВСТРАЛІЇ»**

Виконала:
студент 4 курсу, групи УО-41
спеціальності
292 Міжнародні економічні
відносини
освітньої програми «Міжнародні
економічні відносини»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Горнева Д.Я.

Керівник: к.е.н., доц. Майборода О.Є.

Рецензент:

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Анна ЗАЙЦЕВА

« ____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ
Горнєвої Дарини Ярославівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Особливості організації міжнародних логістичних перевезень в Австралії»

Керівник роботи канд. екон. наук., доц. Майборода О.Є.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «05» 02 2025 р. №4001-5/313

2. Строк подання студентом роботи 20.05.2025

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

дослідити теоретичні основи формування системи міжнародних логістичних перевезень; дослідити особливості розвитку та регулювання міжнародних логістичних перевезень; провести аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії; дослідити особливості функціонування транспортної системи Австралії у міжнародних перевезеннях; визначити перспективи розвитку ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	Теоретичні основи організації міжнародних логістичних перевезень
2	Аналіз сучасного стану міжнародних логістичних перевезень в Австралії

5. Дата видачі завдання _____ 10.02.2025 _____

Студент _____ _____ Горнєва Д.Я.
підпис ініціали, прізвище

Керівник роботи _____ _____ Майборода О.Є.
підпис ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

Горнева Д. Я. Особливості організації міжнародних логістичних перевезень в Австралії : кваліфікаційна робота бакалавра [Рукопис]. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 59 с.

Кваліфікаційна робота бакалавра присвячена дослідженню особливостей організації міжнародних логістичних перевезень в Австралії. У роботі досліджено особливості функціонування та розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії з урахуванням її географічної специфіки, інфраструктури та регуляторної політики. Проаналізовано сучасні тенденції галузі, роль цифровізації, екологічної трансформації та інституційного регулювання. Визначено перспективи підвищення конкурентоспроможності Австралії як логістичного хабу у Південній півкулі. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків; містить 17 рисунків, 3 таблиці, список використаних джерел з 50 найменувань.

У першому розділі роботи розглядаються теоретико-методичні основи організації міжнародних логістичних перевезень. У другому розділі проаналізовано сучасний стан міжнародних логістичних перевезень в Австралії.

Ключові слова: міжнародні логістичні перевезення, транспортна система, логістика.

ABSTRACT

Gorneva D. Y. Peculiarities of organizing international logistics transportation in Australia: bachelor's qualification work [Manuscript]. Kh.: V. N. Karazin KhNU, 2025. 59 p.

The bachelor's qualification work is devoted to the study of the features of organizing international logistics transportation in Australia. The work examines the features of the functioning and development of international logistics transportation in Australia, taking into account its geographical specificity, infrastructure and regulatory policy. The current trends in the industry, the role of digitalization, environmental transformation and institutional regulation are analyzed. The prospects for increasing the competitiveness of Australia as a logistics hub in the Southern Hemisphere are determined. The work consists of an introduction, two sections, conclusions; contains 17 figures, 3 tables, a list of sources used from 50 names.

The first section of the work examines the theoretical and methodological foundations of organizing international logistics transportation. The second section analyzes the current state of international logistics transportation in Australia.

Keywords: international logistics, transport system, logistics.

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні основи організації міжнародних логістичних перевезень	9
1.1. Теоретичні основи формування системи міжнародних логістичних перевезень	9
1.2. Особливості розвитку та регулювання міжнародних логістичних перевезень	15
Висновки до першого розділу	22
Розділ 2. Аналіз сучасного стану міжнародних логістичних перевезень в Австралії	24
2.1. Аналіз та сучасні тенденції розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії	24
2.2. Особливості функціонування транспортної системи Австралії у міжнародних перевезеннях	36
2.3. Перспективи розвитку ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії	47
Висновки до другого розділу	56
Висновки	58
Список використаних джерел	60

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації, стрімкого розвитку цифрових технологій і зміни моделей міжнародної торгівлі, логістика стає стратегічною сферою, яка забезпечує стійкість і конкурентоспроможність національних господарств.

Актуальність теми обумовлена необхідністю оптимізації логістичних процесів у нових геоелекономічних реаліях. Аналіз міжнародної логістики на прикладі Австралії, як ізольованої, але економічно розвиненої країни з глобальними торговельними зв'язками, дозволяє виявити ефективні механізми логістичного управління, релевантні для широкого кола держав.

Австралія є активним учасником глобального ринку, значна частина економіки якої орієнтована на експорт природних ресурсів, сільськогосподарської продукції та енергоносіїв. За таких умов міжнародна логістика виступає критично важливим елементом національної інфраструктури. Актуальність дослідження полягає в необхідності глибшого розуміння того, яким чином Австралія організовує свої міжнародні логістичні перевезення в умовах географічної ізоляції, кліматичних ризиків, стрімкого технологічного прогресу та регуляторних змін.

Вивчення досвіду Австралії має практичне значення не лише для наукової спільноти, а й для країн з подібними умовами, що прагнуть покращити логістичну ефективність, адаптуватися до світових трендів і зміцнити позиції у міжнародній торгівлі.

Ступінь вивчення проблеми. Проблематика міжнародних логістичних перевезень є об'єктом дослідження багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців. Теоретичні та прикладні аспекти логістики розглянуто у працях таких авторів, як Алі М. А., Басалло-Тріана М. Дж., Кордо Ж.-Ф., Відярти Н., які акцентують увагу на побудові ефективних логістичних ланцюгів, впровадженні інформаційних технологій та управлінні ризиками у міжнародному середовищі. Важливими є напрацювання українських

дослідників, таких як Баєва О. І., Безсмертна О. В., Внукова Н. В., Каменєв А. А., Грошелева О.Г., Данік Н. В., Косар Д. С., Каличева Н. В., Літвінюк О. В., Поліванцев А. С., Речун О. Ю., Возний С. В., Рудий Т. І., Сало Я. В., Шевчук А. Л., Щербакова В. В., які аналізують особливості зовнішньоекономічної логістики, митного регулювання та інтеграції до глобального ринку.

У науковому дискурсі особливе місце посідають праці, присвячені цифровій трансформації логістики, розвитку сталих логістичних стратегій, використанню мультимодальних перевезень, а також екологічній модернізації логістичних ланцюгів. Водночас аналіз логістичних систем окремих країн, зокрема Австралії, не є широко представленим у вітчизняній науковій літературі, що створює наукову нішу для поглибленого дослідження цього питання.

Метою даної роботи є визначення сучасного стану, особливостей функціонування та перспектив розвитку міжнародних логістичних перевезень на прикладі Австралії з урахуванням глобальних тенденцій. В рамках виконання роботи передбачається вирішення таких завдань:

- дослідити теоретичні основи формування системи міжнародних логістичних перевезень;
- дослідити особливості розвитку та регулювання міжнародних логістичних перевезень;
- провести аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії;
- дослідити особливості функціонування транспортної системи Австралії у міжнародних перевезеннях;
- визначити перспективи розвитку ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії.

Об'єктом дослідження є процес організації міжнародних логістичних перевезень як елемент системи зовнішньоекономічної діяльності.

Предметом дослідження є особливості функціонування міжнародної

логістичної системи Австралії, її інфраструктура, нормативно-правове забезпечення, тенденції розвитку та перспективи інтеграції у глобальні ланцюги постачання.

Інформаційна база дослідження слугують наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, офіційні статистичні дані уряду Австралії, звіти міжнародних організацій, матеріали періодичних видань, галузеві аналітичні звіти, а також нормативно-правові документи, що регулюють міжнародні логістичні перевезення.

В якості **методів дослідження** використовуються загальнонаукові, зокрема: аналізу і синтезу, індукції та дедукції, узагальнення, системний і комплексний підхід – для розкриття теоретичних засад і структури логістичних процесів; структурно-функціонального аналізу – для дослідження ролі окремих елементів транспортної системи Австралії; статистичний метод та метод графічної інтерпретації даних – при аналізі динаміки та тенденцій розвитку логістичних перевезень; контент-аналізу – для обробки нормативно-правових документів, а також аналізу галузевих звітів і наукових джерел.

Апробація результатів дослідження. Основні питання, що висвітлюються у бакалаврській роботі, були представлені на XX науково-практичній конференції молодих вчених Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин, 28 лютого 2025 року. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2025.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків; містить 66 сторінок тексту, 21 рисунок, 3 таблиці. Список використаних джерел містить 51 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1.1. Теоретичні основи формування системи міжнародних логістичних перевезень

Міжнародні логістичні перевезення є важливою складовою глобальної економіки, забезпечуючи ефективний рух товарів між країнами та континентами. У сучасних умовах глобалізації та цифровізації логістика відіграє ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств, оптимізації витрат і скороченні часу доставки. Формування системи міжнародних перевезень базується на поєднанні різних видів транспорту, сучасних інформаційних технологій та міжнародних стандартів регулювання.

У науковій літературі поняття «міжнародні логістичні перевезення» є складним і багатогранним, оскільки поєднує в собі аспекти логістики, транспорту та міжнародної торгівлі. Для його точного визначення доцільно розглянути три ключові категорії:

- 1) логістика, яка охоплює управління потоками товарів та інформації;
- 2) перевезення, як процес фізичного переміщення вантажів між пунктами відправлення та призначення;
- 3) міжнародна логістика, яка включає правові, митні, фінансові й технологічні аспекти управління переміщенням товарів через державні кордони.

Аналіз дефініції «логістика» різними дослідниками представлено у табл. 1.1. Згідно аналізу табл. 1.1 можна дійти висновку, що всі автори виділяють процес управління потоками – товарів, ресурсів, продукції. Основний акцент зроблено на плануванні, контролі, переміщенні та зберіганні матеріальних ресурсів. Підкреслюється, також, мета логістики – ефективність процесу, тобто економія ресурсів (часу, грошей, обладнання), забезпечення безперебійного руху товарів.

Таблиця 1.1

Аналіз дефініції «логістика» різними дослідниками

№ з/п	Автор (-и)	Визначення
1	Баєва О. І., Бондаренко А. О.	«...це пошук шляхів раціонального просування продукту по ланцюгу: від виробника до кінцевого одержувача.»
2	Внукова Н.В., Каменєв А.А.	«...це одна з найважливіших подій у транспортній галузі, її зміст лежить в основі роботи сучасних транспортних систем і має на увазі такий ступінь.»
3	Грошелева О.Г., Бойченко Н.В., Іванова О.О.	«...це інтегрована система планування, контролю, управління та регулювання потоками ресурсів на підприємствах як єдиним цілим, яка допомагає заощаджувати гроші, час, обладнання, площі, продукцію та ін.»
4	Літвінюк О. В., Білий О.	«...це галузь, завданням якої є забезпечення переміщення та зберігання продукції та сировини для забезпечення виробництва та продажу.»
5	Рудий Т.І.	«...це процес планування та виконання ефективного транспортування та зберігання товарів від точки походження до точки споживання.»

Джерело: складено автором за матеріалами: [18, 20, 22, 32, 42]

Ключові елементи дефініції «логістика» представлено на рис. 1.1. Отже, наведені визначення демонструють загальні риси логістики, серед яких транспортування, зберігання, планування та управління потоками. Аналіз дефініції «перевезення» різними дослідниками представлено у табл. 1.2.

Таким чином, перевезення розглядається як процес переміщення матеріальних (товари, вантажі, люди) та нематеріальних (інформація, сигнали) об'єктів. Усі автори підкреслюють, що перевезення є цілеспрямованою дією, що задовольняє потреби суспільства або окремих споживачів. У більшості визначень перевезення є складовою логістики або принаймні логістичного процесу (рис. 1.2).

Рис. 1.1. Ключові елементи дефініції «логістика»

Джерело: складено автором за матеріалами [18, 20, 22, 32, 42]

Таблиця 1.2

Аналіз дефініції «перевезення» різними дослідниками

№ з/п	Автор (-и)	Визначення
1	Безсмертна О. В., Пелешок А. П. [19]	«...це одна з складових частин логістики, що вміщує у себе операції переміщення та зберігання товару з місця походження до місця споживача (навантаження, розвантаження, перевалка, зберігання).»
2	Корюгін А.В., Заїка А.В. [30]	«...це процес переміщення людей, товарів, сигналів та інформації з одного місця в інше.»
3	Краснокутський В. М., Самородов В. Б., Селевич С. Г. [44]	«...являють собою той корисний ефект, що виробляється транспортом, який забезпечує задоволення певних потреб суспільства.»
4	Циганенко М.О., Лемяскін А.І., Селезньов О.Д. [46]	«...це процес переміщення вантажів, включаючи їх підготовку до транспортування, навантаження і розвантаження, а також проміжне збереження.»

Джерело: складено автором за матеріалом: [19, 30, 44, 46]

У результаті, перевезення як наукова категорія трактується, з одного боку, як процес фізичного переміщення матеріальних та нематеріальних об'єктів, а з іншого — як частина більшої логістичної системи, яка включає не тільки рух, але й супутні процеси (навантаження, зберігання).

Рис. 1.2. Ключові елементи дефініції «перевезення»

Джерело: складено автором за матеріалами [19, 30, 44, 46]

Аналіз дефініції «міжнародна логістика» різними дослідниками представлено у табл. 1.3.

Отже, як видно з табл. 1.3, усі автори акцентують увагу на переміщенні товарів і ресурсів у міжнародному масштабі, підкреслюється, що міжнародна логістика є частиною управління ланцюгами постачання. Крім того, більшість визначень вказують на перетин міжнародних кордонів як обов'язковий елемент міжнародної логістики, а визначення містять основні функції логістики: планування, управління, реалізація (виконання).

Таким чином, міжнародна логістика – це не лише логістика товарів між країнами, а комплексний, інтегрований процес управління всіма видами потоків, який забезпечує рух товарів і ресурсів в умовах міжнародного

законодавства, митних процедур і глобальних ринкових умов.

Таблиця 1.3

Аналіз дефініції «міжнародна логістика» різними дослідниками

№ з/п	Автор (-и)	Визначення
1	Данік Н. В., Косар Д. С.	«...це особлива область логістики, що охоплює логістичну діяльність підприємств та організації, яка виконується на міжнародному рівні.»
2	Негода А. В., Юрченко Т. С.	«...це вивчення, планування та реалізація того, як підприємство переміщує фізичні товари та матеріали від постачальника до клієнта таким чином, що передбачає перетин щонайменше одного міжнародного кордону.»
3	Речун О. Ю., Возний С. В.	«Це мистецтво та наука управління потоками товарів, енергії, інформації та інших ресурсів від точки походження до точки споживання.»
4	Сохацька О. М.	«...це процес планування і управління потоком товарів і продуктів у ланцюгу постачання компанії від придбання сировини до купівлі клієнтом готової продукції, де частина процесу включає перетин принаймні одного міжнародного кордону.»
5	Шевчук А. Л.	«...це розвиток концепції управління ланцюга поставок у транснаціональному масштабі.»

Джерело: складено автором за матеріалом: [23, 36, 40, 47]

Отже, об'єднання зазначених понять дозволяє сформулювати комплексне визначення поняття «міжнародні логістичні перевезення», яке відобразить їхню роль у глобальних ланцюгах постачання.

Аналіз наукових підходів до тлумачення понять «логістика», «перевезення» та «міжнародна логістика» дозволяє виділити основні риси, спільні для всіх цих категорій. Зокрема, логістика розглядається як

комплексний процес управління матеріальними та інформаційними потоками з метою ефективного задоволення потреб споживачів, що охоплює транспортування, зберігання, обробку вантажів і супутні послуги.

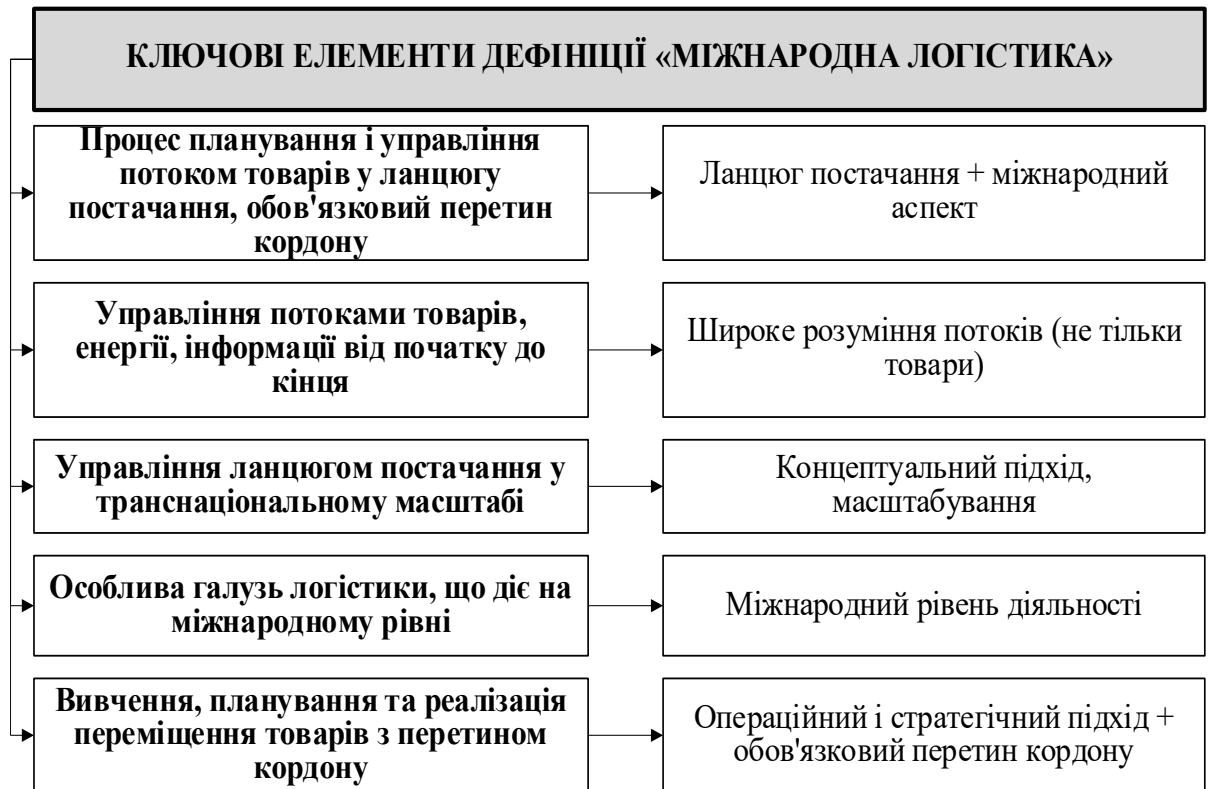

Рис. 1.3. Ключові елементи дефініції «міжнародна логістика»

Джерело: складено автором за матеріалами [23, 35, 36, 40, 47]

Перевезення є ключовим елементом логістики, який полягає у фізичному переміщенні вантажів, людей або інформації з одного місця в інше із забезпеченням відповідного рівня обслуговування та ефективності. У свою чергу, міжнародна логістика зосереджується на організації й управлінні цими потоками у міжнародному масштабі, враховуючи перетин державних кордонів, митне регулювання, міжнародні стандарти та договірні відносини.

Виходячи з цього, «міжнародні логістичні перевезення» можна визначити як комплексну систему організації, планування, управління та контролю процесу переміщення вантажів між країнами, що включає транспортування, митне оформлення, складування, інформаційний супровід

та координацію всіх учасників ланцюга постачання. Цей процес передбачає перетин щонайменше одного міжнародного кордону і базується на інтеграції транспортних, інформаційних, правових та фінансових операцій, спрямованих на ефективне і безпечне доставлення товарів кінцевому споживачу.

Таким чином, міжнародні логістичні перевезення – це складова міжнародної логістики, яка поєднує перевезення як транспортний процес і логістику як систему управління потоками, що діє в умовах міжнародного середовища.

1.2. Особливості розвитку та регулювання міжнародних логістичних перевезень

Розвиток міжнародних логістичних перевезень є важливою складовою сучасної світової економіки, оскільки забезпечує безперервний рух товарів, сировини та комплектуючих між країнами. В умовах глобалізації, коли виробничі процеси і споживання розподілені між різними частинами світу, значення ефективної міжнародної логістики постійно зростає.

Міжнародна логістика є необхідним елементом глобального бізнесу, який дозволяє компаніям ефективно конкурувати на світовому ринку, оптимізувати ланцюги постачання та надавати свої продукти та послуги клієнтам у різних країнах. Правильне управління міжнародною логістикою стає ключовою стратегією для глобального успіху бізнесу в умовах сучасної світової економіки [50].

На сьогоднішній день на розвиток міжнародних логістичних перевезень впливають різноманітні фактори (рис. 1.4)

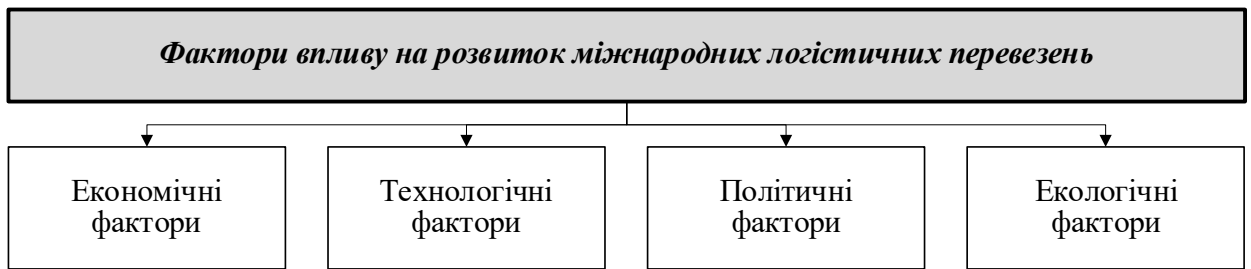

Рис. 1.4. Фактори впливу на розвиток міжнародних логістичних перевезень

Джерело: авторська розробка

Серед ключових факторів, що стимулюють розвиток цієї сфери, слід відзначити наступні (рис. 1.5).

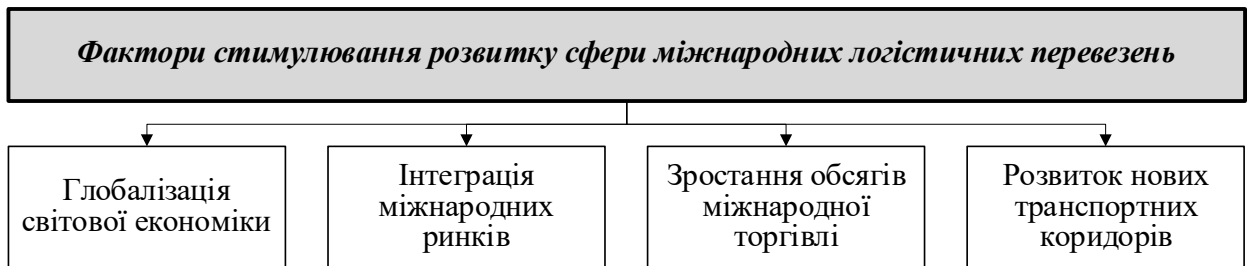

Рис. 1.5. Фактори стимулювання розвитку сфери міжнародних логістичних перевезень

Джерело: авторська розробка

Важливим стимулом для розвитку міжнародних логістичних перевезень є впровадження сучасних цифрових технологій, зокрема автоматизації процесів, застосування систем управління перевезеннями (TMS), GPS-моніторингу транспорту, а також використання блокчейн-технологій для забезпечення прозорості ланцюгів постачання. Ці інновації дозволяють значно скоротити час перевезень, мінімізувати витрати та підвищити безпеку логістичних процесів.

Крім того, зростає роль мультимодальних та інтермодальних перевезень.

Мультимодальні перевезення – це транспортування вантажів за одним договором, яке виконується більше ніж двома видами транспорту з одним транспортним документом (коносаментом, транспортною накладною) [31].

Інтермодальне перевезення є різновидом мультимодального й означає послідовне перевезення вантажів двома або більше видами транспорту в одній і тій самій вантажній одиниці без перевантаження вантажу під час зміни транспорту [31].

У підсумку, мультимодальні та інтермодальні перевезення передбачають поєднання різних видів транспорту (морського, залізничного, автомобільного, авіаційного) для досягнення максимальної ефективності перевезень на міжнародному рівні, що є особливо актуальним для транспортування товарів на далекі відстані або в умовах обмеженої інфраструктури.

З посиленням глобалізаційних процесів з'явилася можливість розміщувати виробництва у країнах з дешевшою робочою силою і меншими ставками податків, а розвиток міжнародної торгівлі відкрив доступ до дешевших ресурсів [47].

Варто також зазначити, що сучасні міжнародні логістичні перевезення мають адаптуватися до екологічних викликів та вимог сталого розвитку. Це, своєю чергою, зумовлює зростаючу популярність концепції «зеленої логістики», яка визначається науковцями як так дії, що направлені на протистояння небезпеці, що загрожує навколишньому середовищу [43], тобто вона передбачає зниження викидів парникових газів, використання енергоефективного транспорту та впровадження екологічних стандартів.

Суттєвий регресійний вплив на розвиток міжнародних перевезень мають також геополітичні фактори, зокрема запровадження санкцій, торговельних обмежень, зміна політичної ситуації в окремих країнах, що здатні порушувати існуючі логістичні ланцюги (рис. 1.6). Події останніх років, зокрема пандемія COVID-19, показали вразливість глобальних ланцюгів постачання і водночас сприяли активному пошуку альтернативних маршрутів та форм організації перевезень.

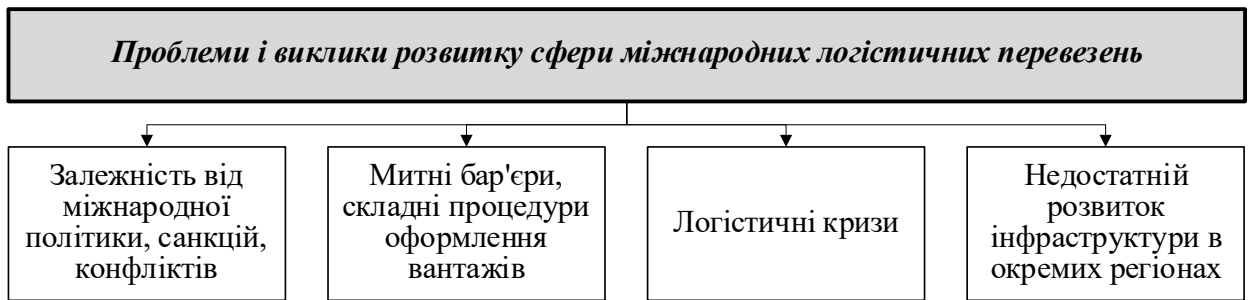

Рис. 1.6. Проблеми і виклики розвитку сфери міжнародних логістичних перевезень

Джерело: авторська розробка

Таким чином, розвиток міжнародних логістичних перевезень залежить від низки зовнішніх і внутрішніх чинників, серед яких важливими є технологічні нововведення, інтеграція ринків, екологічні вимоги та політична стабільність. Ця сфера продовжує динамічно змінюватися, відповідаючи на виклики часу та потреби світової економіки.

Міжнародні логістичні перевезення є складним процесом, який неможливо здійснювати без відповідного правового, митного та технічного регулювання (рис. 1.7). Оскільки переміщення вантажів відбувається між різними країнами з власними законами, системами оподаткування та стандартами безпеки, виникає необхідність узгодження спільних правил, що забезпечують безперервність і безпеку міжнародних перевезень.

Передусім, важливу роль у регулюванні міжнародних логістичних перевезень відіграють міжнародні угоди та конвенції, які встановлюють єдині правила для учасників логістичних процесів. Такі документи забезпечують уніфікацію вимог до оформлення товарів, транспортування, відповідальності сторін та вирішення спірних питань.

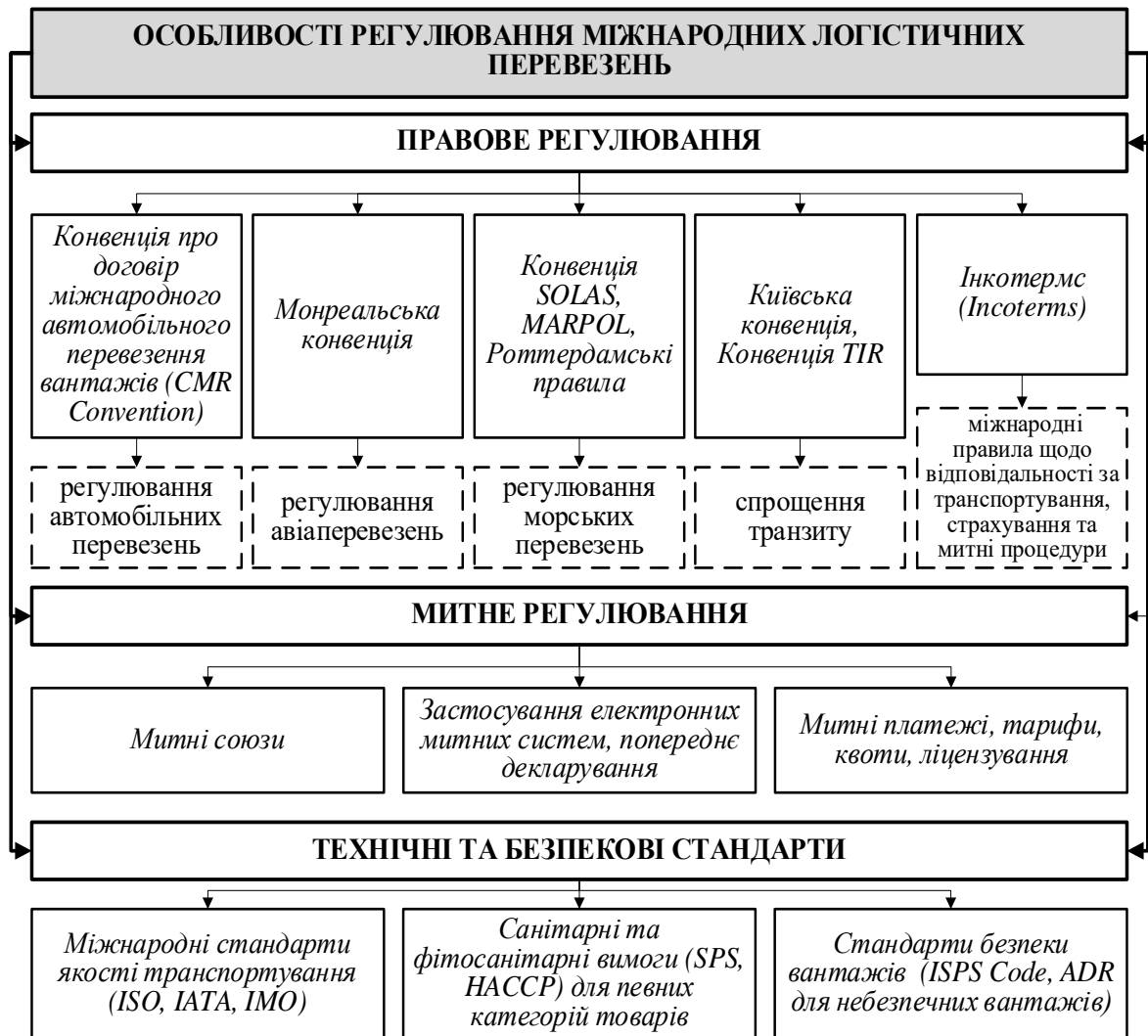

Рис. 1.7. Особливості регулювання міжнародних логістичних перевезень

Джерело: складено автором за матеріалами [5, 25, 28, 29, 33, 34, 38, 41]

Серед них важливими є:

1. Конвенція CMR для автомобільного транспорту [5] – міжнародна угода, що регулює правила міжнародних автомобільних вантажних перевезень, встановлює єдині вимоги до договорів перевезення, прав і обов'язків перевізника та вантажовідправника, а також відповідальність за втрату, пошкодження вантажу та прострочення доставки. Основним документом, що підтверджує договір перевезення, є товарно-транспортна накладна CMR.

2. Монреальська конвенція для авіаперевезень [29] – міжнародна угода, що регулює правила відповідальності авіаперевізників за вантажі,

багаж і пасажирів у міжнародних авіап перевезеннях та визначає порядок компенсації збитків і процедури розв'язання спорів.

3. Конвенція SOLAS [28] – міжнародна конвенція про охорону людського життя на морі, встановлює вимоги до безпеки суден і екіпажу.

4. Конвенція MARPOL [34] – міжнародна угода, що регулює запобігання забрудненню моря з суден (нафтопродуктами, хімікатами, сміттям).

5. Роттердамські правила [41] – угода, що встановлює єдині правові норми для перевезень вантажів морем та іншими видами транспорту у мультимодальних перевезеннях, спрямована на модернізацію та уніфікацію правил щодо морських вантажних перевезень.

6. Київська конвенція [38] – міжнародна угода про міжнародні залізничні перевезення, яка регулює правила перевезення вантажів залізницею через декілька країн.

7. Конвенція TIR [33] – угода про міжнародне перевезення вантажів із використанням книжки TIR, що дозволяє спрощений транзит через митні кордони без додаткових перевірок.

8. Інкотермс (Incoterms) [25] – міжнародні правила, розроблені Міжнародною торговою палатою, які визначають обов'язки продавця і покупця в частині транспортування, страхування, розподілу витрат і відповідальності під час міжнародних купівель-продажів товарів. Остання редакція – Incoterms 2020.

Не менш важливим є митне регулювання, яке включає процедури контролю та оформлення вантажів при перетині державного кордону. Митне законодавство визначає порядок сплати митних платежів, податків, зборів, а також правила декларування товарів. Для спрощення митного оформлення та прискорення переміщення вантажів активно впроваджуються електронні митні системи (наприклад, e-customs), попереднє декларування вантажів та єдині транзитні системи, як-от Конвенція МДП (TIR).

Крім того, міжнародні логістичні перевезення регулюються стандартами

якості, безпеки та екології, які визначають технічні вимоги до транспорту, пакування, маркування товарів та забезпечення їх безпеки під час транспортування. Серед таких стандартів особливо важливими є стандарти ISO, IATA для авіаційних перевезень, ІМО для морських перевезень, ADR для перевезення небезпечних вантажів. Важливим аспектом є також дотримання санітарних і фітосанітарних вимог, особливо при перевезенні продуктів харчування, ліків, живих тварин.

Особливе місце займає правове регулювання договірних відносин між учасниками міжнародних логістичних операцій. З цією метою застосовуються правила Incoterms, які визначають розподіл відповідальності між продавцем і покупцем щодо доставки товарів, страхування, митного оформлення.

Важливо зазначити, що значну роль у розробці й контролі за дотриманням норм і правил відіграють міжнародні організації:

1. Світова організація торгівлі (World trade organization або WTO) [17] – міжнародна організація, що займається регулюванням світової торгівлі, сприяє зняттю торговельних бар'єрів, спрощенню міжнародної торгівлі та створенню єдиних правил для всіх учасників.

2. Міжнародна морська організація (International Maritime Organization або ІМО) [9] – спеціалізована агенція ООН, яка розробляє стандарти безпеки морських перевезень, а також нормативи з охорони навколишнього середовища, що стосуються морського транспорту.

3. Міжнародна асоціація повітряного транспорту (International Air Transport Association або IATA) [7] – міжнародна організація, що встановлює технічні, комерційні та безпекові стандарти для авіаційних перевезень, координує взаємодію авіакомпаній у сфері міжнародної логістики та вантажоперевезень.

4. Міжнародний союз автомобільного транспорту (The International Road and Transport Union або IRU) [10] – організація, що забезпечує розвиток міжнародного автомобільного транспорту, впроваджує та контролює систему

TIR, яка спрощує та прискорює міжнародні автомобільні перевезення через митні кордони.

Таким чином, регулювання міжнародних логістичних перевезень є багаторівневим і комплексним процесом, що включає правове, митне, технічне і організаційне забезпечення, яке гарантує ефективність, безпеку та відповідність міжнародним стандартам при здійсненні транспортування товарів між країнами.

Висновки до першого розділу

1. У результаті проведеного теоретичного аналізу сутності міжнародних логістичних перевезень встановлено, що це комплексний процес, який поєднує транспортування товарів між країнами та широкий спектр логістичних операцій — від управління потоками ресурсів до митного оформлення й організації взаємодії між учасниками ланцюга постачання. З'ясовано, що міжнародні логістичні перевезення є складовою частиною міжнародної логістики та включають не тільки фізичне переміщення вантажів, але й супровідні процедури, такі як пакування, зберігання, страхування, оформлення митної документації. Їх специфіка полягає у необхідності дотримання міжнародних правових норм, стандартів безпеки, екологічних вимог, а також у врахуванні особливостей транспортної інфраструктури різних країн.

2. Досліджено основні чинники розвитку міжнародних логістичних перевезень, серед яких ключовими є: глобалізація економіки, зростання обсягів міжнародної торгівлі, розвиток цифрових технологій, інтеграція транспортних систем та підвищення вимог до екологічної безпеки. Особливу роль відіграє розвиток мультимодальних та інтермодальних перевезень, які дозволяють підвищити ефективність логістичних процесів на міжнародному рівні. Проаналізовано основні міжнародні правові акти, що регулюють сферу логістичних перевезень, серед яких важливими є Конвенція CMR,

Монреальська конвенція, Гаазько-Вісбійські правила, Роттердамські правила, Конвенції SOLAS і MARPOL, Інкотермс. Крім того, значний вплив на ефективність перевезень здійснюють митне регулювання та діяльність міжнародних організацій, таких як WTO, IRU, IMO, IATA. Таким чином, міжнародні логістичні перевезення є складною системою, що функціонує на стику економіки, права та технологій. Їх ефективна організація потребує комплексного підходу з урахуванням міжнародних норм, вимог сучасного ринку та новітніх тенденцій у сфері логістики.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В АВСТРАЛІЇ

2.1. Аналіз та сучасні тенденції розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії

Австралія, як острівна держава з потужною експортно-орієнтованою економікою, має стратегічно важливе географічне положення в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Її міжнародна логістична система суттєво залежить від морських перевезень, які становлять понад 98% обсягів зовнішньої торгівлі за тоннажем. В останні роки спостерігається активне впровадження цифрових технологій у сфері логістики: розвиток «розумних» портів, автоматизація складських процесів, використання блокчейну для відстеження вантажів, а також впровадження екологічних стандартів у ланцюгах постачання. Австралійський уряд і приватний сектор інвестують у модернізацію інфраструктури – наприклад, розвиток порту Мельбурна та Дарвіна, а також залізничного сполучення між ними та внутрішніми логістичними центрами. Крім того, Австралія активно розширює торговельні зв'язки, зокрема через угоди про вільну торгівлю з країнами Азії, що посилює важливість ефективної міжнародної логістики. Загалом, тенденції розвитку галузі вказують на її динамічне зростання, орієнтоване на інновації, стійкість та інтеграцію в глобальні ланцюги постачання.

Міжнародна логістика є важливою складовою глобальної економіки, а Австралія, як країна з потужною експортно-орієнтованою стратегією держави, активно розвиває свої логістичні можливості для забезпечення стабільних і конкурентоспроможних зовнішньоекономічних зв'язків. Загалом, експортно-орієнтована стратегія держави являє собою політико-економічну систему ринкових і державних методів, інструментів стимулювання експорту конкурентоспроможних секторів економіки з метою прискорення економічного розвитку країни, що реалізується в сприятливому

інституційному середовищі [45].

Станом на 2024 рік міжнародні логістичні перевезення в Австралії характеризуються активним зростанням, цифровізацією, впровадженням новітніх технологій та переорієнтацією на екологічну стійкість.

Згідно з аналітичними даними, загальний обсяг логістичного ринку Австралії у 2024 році оцінюється приблизно в 130,4 мільярда доларів США. Очікується, що до 2030 року цей показник сягне 196,2 мільярда доларів із середньорічним темпом зростання (CAGR) на рівні 7% [3]. Таке зростання пояснюється не лише внутрішнім попитом, а й активною участю Австралії у міжнародних логістичних мережах, зокрема завдяки морському транспортуванню, яке є ключовим видом перевезень для країни. Динаміку ринку логістики в Австралії 2018-2030 рр. представлено на рис. 2.1.

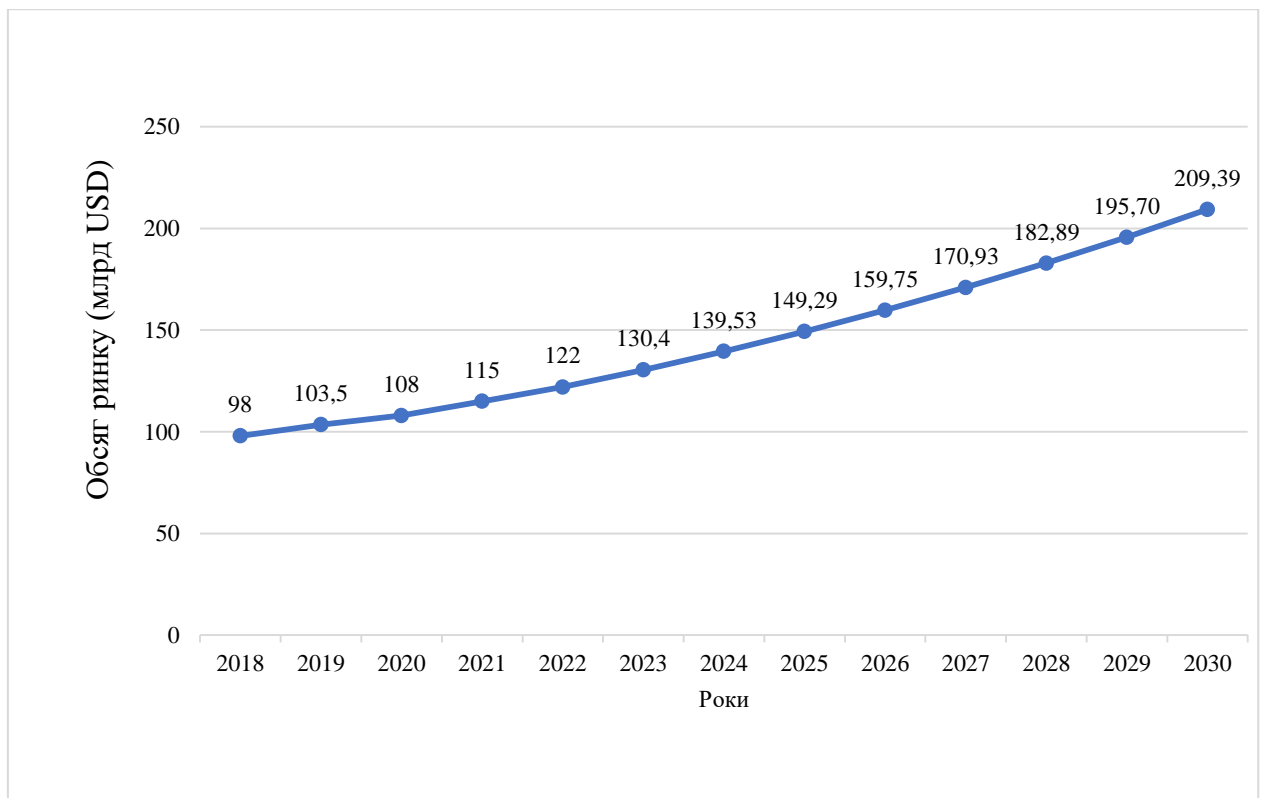

Рис. 2.1. Динаміка ринку логістики в Австралії 2018-2030 рр.

Джерело: складено автором за матеріалами [3]

Одним із наймасштабніших інфраструктурних проєктів, що реалізується урядом Австралії, є Inland Rail – залізнична магістраль протяжністю понад

1700 км, яка має з'єднати Мельбурн і Брісбен [38]. Мета цього проєкту – зменшити навантаження на автодорожні перевезення, підвищити швидкість і ефективність доставки вантажів, особливо між штатами Вікторія, Новий Південний Уельс і Квінсленд, що, в результаті, сприятиме покращенню міжнародної логістики, зокрема щодо експортних поставок.

Австралійські логістичні компанії активно впроваджують автоматизацію складів, цифрові системи управління ланцюгами постачання (SCM), штучний інтелект та інтернет речей (IoT) для моніторингу перевезень у реальному часі. Очікується, що у 2024-2025 роках відбудеться ще більший прорив у сфері впровадження технологій автоматизованої обробки палет, робототехніки на складах, а також систем прогнозування попиту та оптимізації маршрутів перевезень.

У відповідь на глобальні кліматичні виклики австралійський логістичний сектор дедалі більше орієнтується на зниження викидів парникових газів. Компанії інвестують у парк електричних та гібридних вантажівок, будівництво енергоефективних логістичних центрів, а також розробляють стратегії «зеленої логістики». У 2024 році понад 60% логістичних компаній Австралії вже мають план переходу до нульового вуглецевого сліду до 2050 року. Окрім кліматичних викликів, логістична галузь стикається і з іншими викликами, а саме:

- зниження LPI-рейтингів, а саме Австралія впала до 19 місця у 2023 році, зосереджуючись на цифровізації та диверсифікації торгівлі;
- проблеми з логістикою, уповільнення ланцюгів поставок та зростання фрахтових ставок через наслідки пандемії;
- контейнерна торгівля, вразливість міжнародних портів (Мельбурн, Сідней, Брісбен) до затримок і коливань ставок;
- фрахтові ставки, усі види транспорту зазнали зростання ставок у 2022 році через глобальні логістичні збої [19].

Ринок вантажних та логістичних перевезень Австралії фрагментований, на ринку функціонують різні компанії, але взагалі його розділяють між

собою п'ять найбільших, основними гравцями цього ринку є Aurizon Holdings Limited, Deutsche Post DHL Group, FedEx, Linfox Pty Ltd і Qube Holdings Ltd. Логістичні послуги, які надаються компаніями – наведено на рисунку 2.2.

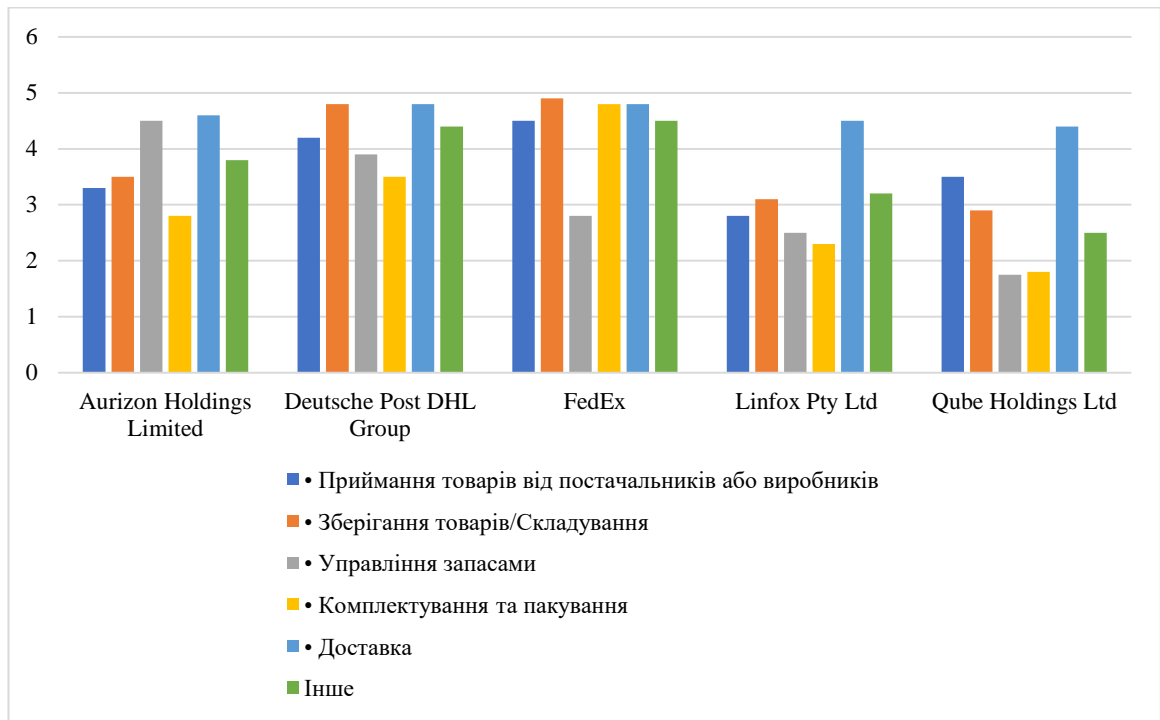

Рис. 2.2. Логістичні послуги, які надаються провідними компаніями в Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [25]

Галузь вантажних перевезень та логістики Австралії має доволі складну структуру, логістика обслуговує такі галузі як сільське господарство, рибальство та лісове господарство, будівництво, виробництво, нафта та газ, гірничодобувна промисловість, оптова та роздрібна торгівля перелічені послуги на рисунку 2.2 надаються для всіх галузей в залежності від побудованих ланцюгів поставок та запиту споживача.

Крім тих послуг які пропонуються компаніями, є інші затребувані послуги споживачами, а саме кур'єрська служба, експрес-доставка та посылка, експедирування вантажів, вантажні перевезення, складування та зберігання розглядаються як сегменти функції логістики.

На рисунку 2.3. наведено динаміку змін у різних сегментах логістичної галузі Австралії, а саме доставка, кур'єрська доставка, експрес-доставки,

експедирування вантажів, складування та зберігання

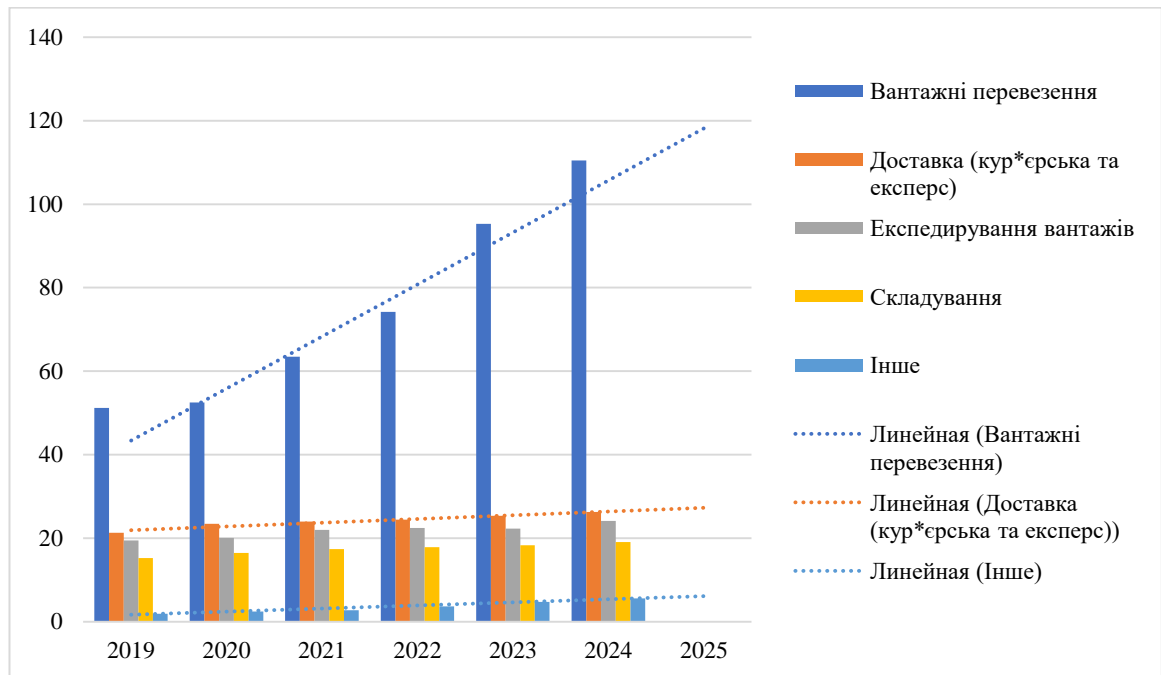

Рис. 2.3. Динаміка змін у різних сегментах логістичної галузі Австралії за період 2019-2025 рр, млрд. США

Джерело: складено автором за матеріалами [24,25,31]

Огляд ринку вантажних і логістичних перевезень Австралії, дозволяє констатувати факт того, що ринок вантажоперевезень Австралії демонструє стабільне зростання на тлі інфраструктурних інвестицій, модернізації автопарку та зростаючого попиту на автомобільні та залізничні перевезення. Однак логістичні виклики, включно з високими фрахтовими ставками і проблемами в міжнародних портах, залишаються значущими ризиками. Сьогодні загальна оцінка ринку складає 94,10 млрд дол. США, середньорічний темп зростання за наведений період складає 3,8%. З наведеного на рисунку 2.3 ми бачимо, що наявна тенденція зростання попиту на логістичні послуги протягом зазначеного періоду, така тенденція буде зберігатись і далі.

Австралія, як острівна держава, надзвичайно залежить від стабільності морських маршрутів та імпорту критичних ресурсів. Заяви представників компанії Qantas свідчать про загрози, пов'язані з недостатніми стратегічними запасами пального в країні. Це створює ризики для безперервності

логістичних процесів у разі конфліктів або збоїв у постачанні, що, своєю чергою, стимулює уряд до перегляду політики енергетичної безпеки.

Пандемія COVID-19 стала каталізатором розвитку e-commerce в Австралії, що змінило вимоги до логістики. Компанії, зокрема Amazon, активно інвестують у логістичні хаби, автоматизовані центри обробки замовлень та останню милю доставки. Це відкриває нові перспективи для розвитку міжнародних логістичних сервісів, оскільки онлайн-ритейл активно виходить на зовнішні ринки.

Морські перевезення забезпечують ефективний та відносно дешевий спосіб транспортування великогабаритних, масових та сипучих вантажів, включаючи руду, вугілля, зернові культури, газ та інші ресурси, якими Австралія активно торгує [1]. Саме тому австралійські морські порти, такі як Мельбурн, Сідней, Брісбен, Перт та Дарвін, виступають важливими логістичними вузлами не лише національного, а й регіонального значення [27].

У зв'язку з цим Австралія вкладає значні інвестиції у модернізацію портової інфраструктури, впровадження автоматизованих систем управління вантажопотоками, а також у цифровізацію обробки даних, що дозволяє зменшити час простою суден і підвищити ефективність логістичного процесу. Все це підкреслює ключову роль морських перевезень у забезпеченні стабільності та конкурентоспроможності австралійської зовнішньої торгівлі.

Крім того, цифрова трансформація стала одним з ключових векторів розвитку логістичного сектору Австралії. В умовах глобальної конкуренції та зростаючих вимог до швидкості і прозорості поставок, логістичні оператори активно впроваджують сучасні технології для підвищення ефективності, зниження витрат і забезпечення надійності ланцюгів постачання (рис. 2.4).

Однією з важливих сучасних технологій в контексті підвищення ефективності ланцюгів постачання є Інтернет речей, що являє собою підключення до Інтернету, що дозволяє збирати великі обсяги даних про

виробничі процеси та обладнання і дає можливість контролювати параметри виробництва в реальному часі, дозволяючи виявити аномалії й уникнути аварій [39].

Рис. 2.4. Сучасні технології для підвищення ефективності ланцюгів постачання

Джерело: складено автором за матеріалами [37]

Використання штучного інтелекту та аналітики великих даних (Big Data) для прогнозування попиту, оптимізації маршрутів і управління складськими процесами є також важливими технологіями. Наприклад, австралійські логістичні компанії застосовують системи прогнозного аналізу для зменшення затримок у доставці та ефективного розподілу ресурсів.

Крім того, зростає популярність блокчейн-технологій, що являє собою технологію, що забезпечує безпеку та недоторканність даних шляхом створення розподіленого реєстру транзакцій, може використовуватися для створення нових бізнес-моделей, забезпечення безпеки транзакцій та вдосконалення логістичних процесів [49]. Це особливо важливо в міжнародних перевезеннях, де залучено багато учасників і потрібна надійна система перевірки транзакцій.

Хмарні технології – це засоби збереження та доступу до даних шляхом використання системи Інтернет [26]. Хмарні технології значно трансформують логістичну галузь Австралії, підвищуючи ефективність та безпеку обробки даних. У липні 2024 року компанія Amazon оголосила про партнерство з урядом Австралії для створення хмарної системи обробки секретної інформації, що сприятиме зміцненню обороноздатності країни та покращенню співпраці з міжнародними партнерами [2]. Використання хмарних технологій у логістиці дозволяє оптимізувати ланцюги постачань, забезпечувати доступ до даних у реальному часі та покращувати взаємодію між учасниками ринку. Цифрова трансформація бізнесу через впровадження хмарних сервісів допомагає знизити операційні витрати та підвищити ефективність, передаючи функції зберігання та обробки даних на аутсорсинг.

Іншим напрямом є автоматизація портової інфраструктури, включаючи системи самокерованих кранів, безпілотного транспортування контейнерів, а також інтелектуальних платформ управління логістикою. Такі технології вже активно застосовуються у великих портах Австралії, зокрема в Мельбурні та Брісбені [27].

Отже, впровадження цифрових інструментів не лише прискорює обробку вантажів, але й значно покращує взаємодію між усіма учасниками логістичного ланцюга – від виробника до кінцевого споживача.

Доцільно підкреслити, що Австралія активно інвестує в модернізацію своєї транспортної інфраструктури задля підвищення ефективності та конкурентоспроможності міжнародних логістичних перевезень. Окрім раніше згаданих проєктів, варто відзначити розвиток метрополітену в Сідней. У 2019 році було відкрито першу чергу Сіднейського метро, що стало важливим кроком у покращенні міської мобільності та зменшенні навантаження на дорожню мережу [11]. Планується подальше розширення цієї системи, що сприятиме інтеграції міського транспорту з іншими видами перевезень.

Крім того, значні зусилля спрямовані на розвиток та модернізацію залізничного транспорту. Зокрема, проєкт Inland Rail передбачає створення високошвидкісного залізничного коридору між Мельбурном і Брісбеном, що дозволить скоротити час доставки вантажів та підвищити ефективність перевезень [11]. Цей проєкт є ключовим для покращення зв'язку між південним та північним сходом країни, а також для зменшення залежності від автомобільних перевезень.

Важливим аспектом модернізації є також впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS), які використовують сучасні інформаційні та комунікаційні технології для управління трафіком, моніторингу стану інфраструктури та забезпечення безпеки на дорогах. Це сприяє зниженню заторів, покращенню екологічної ситуації та підвищенню загальної ефективності транспортної системи.

Загалом, комплексна модернізація транспортної інфраструктури Австралії, що включає розвиток портів, залізниць, міського транспорту та впровадження новітніх технологій, спрямована на створення інтегрованої та стійкої логістичної системи, здатної відповідати сучасним викликам та сприяти економічному зростанню країни.

Австралія активно розширює свою міжнародну торговельну інтеграцію через укладання угод про вільну торгівлю, що має значний вплив на розвиток її логістичної інфраструктури та міжнародних перевезень. Зокрема, угоди з такими країнами, як Китай, Японія, Південна Корея, Сінгапур та США, сприяють зростанню обсягів експорту та імпорту, що, в свою чергу, підвищує вимоги до ефективності та пропускнуєї спроможності транспортних систем.

Участь Австралії в регіональних торговельних блоках, таких як Всеосяжна та прогресивна угода про Транстихоокеанське партнерство (СРТРР) [21], відкриває нові можливості для співпраці та інтеграції в глобальні ланцюги постачання в наступних аспектах:

1) Розширення ринків експорту – участь в СРТРР дозволяє Австралії отримати доступ до численних ринків у країнах Тихоокеанського регіону, таких як Японія, Мексика, Канада та інші, що значно розширює можливості для австралійських підприємств, зокрема в таких сферах, як сільське господарство, харчова промисловість, технології та послуги;

2) Тарифні знижки та зняття бар'єрів – СРТРР забезпечує значне зниження тарифів і усунення нетарифних бар'єрів на продукцію, що сприяє зростанню торгівлі та збільшенню доступу австралійських товарів до міжнародних ринків. Таким чином, Австралія отримує вигоду від спрощення митних процедур і зменшення тарифів на основні експортні товари.

3) Посилення інтеграції з глобальними ланцюгами постачання – завдяки угоді Австралія може ефективно інтегруватися в глобальні ланцюги постачання, що дозволяє знижувати витрати на виробництво та забезпечувати більш ефективне постачання товарів до інших країн-учасниць. Це, в свою чергу, вигідно для австралійських підприємств, що працюють у сферах виробництва та розподілу.

4) Спрощення інвестиційних процесів – участь в СРТРР створює сприятливі умови для залучення інвестицій, що особливо важливо для розвитку нових галузей, таких як інформаційні технології, енергетика та інфраструктура, що відкриває для Австралії нові можливості для

фінансування та партнерства з іншими країнами.

5) Інноваційні технології та цифровізація – Австралія отримує можливість співпраці з іншими країнами в галузі інновацій та цифрових технологій, що сприяє розвитку її технологічного сектору. СРТРР підтримує адаптацію та розповсюдження новітніх технологій, зокрема в сфері електронної комерції, IT-інфраструктури та цифрових послуг.

6) Покращення прозорості та стандартизації – завдяки участі в угоді Австралія стає частиною міжнародних зусиль щодо покращення прозорості в торгівлі, усунення корупції та посилення стандартів безпеки і якості товарів. Як результат, це допомагає австралійським компаніям, зокрема логістичним, покращити свою конкурентоспроможність на міжнародних ринках.

7) Стимулювання економічного зростання – спільно з іншими країнами-учасниками угоди Австралія може згенерувати економічне зростання через нові торговельні та інвестиційні можливості.

8) Регулювання трудових і екологічних стандартів – СРТРР також передбачає дотримання високих стандартів у сфері праці та екології, що сприяє забезпеченню сталого розвитку. Австралія, як країна з високими соціальними стандартами, активно підтримує такі ініціативи, що може покращити імідж країни на міжнародній арені.

У підсумку, участь в угоді стимулює й розвиток мультимодальних перевезень, оптимізацію логістичних маршрутів та впровадження інноваційних технологій у сфері транспорту та логістики.

Зростання обсягів торгівлі вимагає модернізації портової інфраструктури, розширення контейнерних терміналів та покращення залізничних і автомобільних сполучень між ключовими логістичними вузлами. Крім того, інтеграція з міжнародними партнерами сприяє обміну передовим досвідом та технологіями, що підвищує конкурентоспроможність австралійської логістичної галузі на світовому ринку.

Варто зазначити, що активна участь Австралії в міжнародних

торговельних угодах також вимагає адаптації до нових регуляторних стандартів та забезпечення відповідності міжнародним вимогам у сфері транспортування та митного оформлення. Це підкреслює необхідність постійного вдосконалення та гнучкості логістичних процесів для забезпечення ефективного обслуговування зростаючих обсягів міжнародної торгівлі.

Разом з тим, ринок міжнародної логістики в Австралії стрімко трансформується під впливом глобальних викликів та технологічного прогресу. Серед провідних тенденцій – активне впровадження інновацій, зростаюча екологічна відповідальність, а також інтеграція країни у глобальні ланцюги постачання (рис. 2.5).

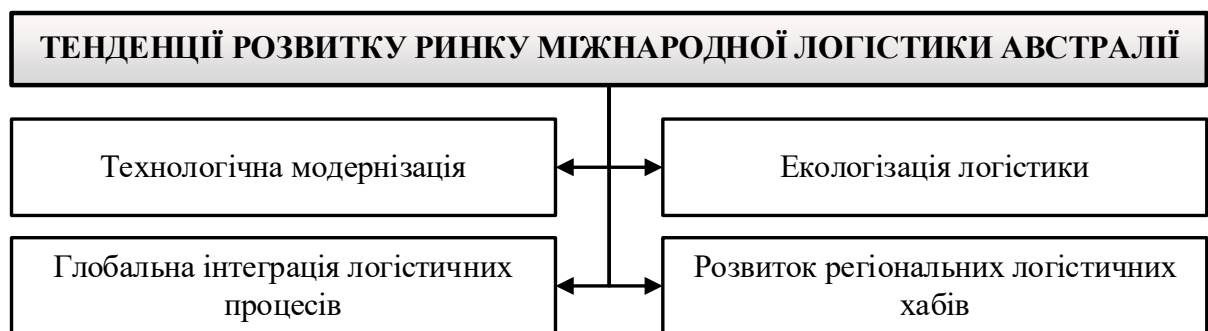

Рис. 2.5. Тенденції розвитку ринку міжнародної логістики Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [11, 24]

Одним з ключових напрямів є технологічна модернізація. Все більше підприємств та компаній застосовують цифрові платформи для відстеження вантажів у реальному часі, автоматизацію складів, використання аналітики великих даних для управління потоками та оптимізації логістичних маршрутів, що дозволяє знизити рівень витрат, мінімізувати затримки та покращити якість обслуговування.

Іншою важливою тенденцією є екологізація логістики. Австралійський бізнес та уряд дедалі більше орієнтуються на скорочення викидів вуглецю, впровадження екологічно чистого транспорту, розвиток електровантажівок та заохочення до використання залізничного транспорту як менш

енерговитратного [1]. У цьому напрямі також розвивається «зелена сертифікація» логістичних об'єктів.

Глобальна інтеграція логістичних процесів означає не лише фізичне з'єднання з міжнародними маршрутами, але й тісну співпрацю з іноземними партнерами, синхронізацію стандартів, процедур митного оформлення, цифрових документів тощо. Це спрощує доступ до ринків та підвищує ефективність міжнародних операцій.

Також спостерігається тенденція до розвитку регіональних логістичних хабів. Наприклад, такі міста як Мельбурн, Брісбен і Дарвін позиціонуються як ключові логістичні центри з потужними мультимодальними вузлами, що поєднують морський, залізничний та автомобільний транспорт [27].

Загалом, сучасна логістика в Австралії впевнено рухається до гнучкої, цифрової, екологічно сталого моделі, яка відповідає світовим викликам і відкриває нові можливості для економічного зростання.

2.2. Особливості функціонування транспортної системи Австралії у міжнародних перевезеннях

Транспортна система Австралії характеризується високим рівнем організації та адаптації до географічних умов країни. Вона складається з чотирьох основних видів транспорту: морського, залізничного, автомобільного та повітряного. Кожен з них відіграє специфічну роль у забезпеченні внутрішніх та міжнародних перевезень, з огляду на просторові особливості континенту, невелику щільність населення та розподіл економічної активності вздовж узбережжя. Структуру транспортної системи Австралії представлено на рис. 2.6.

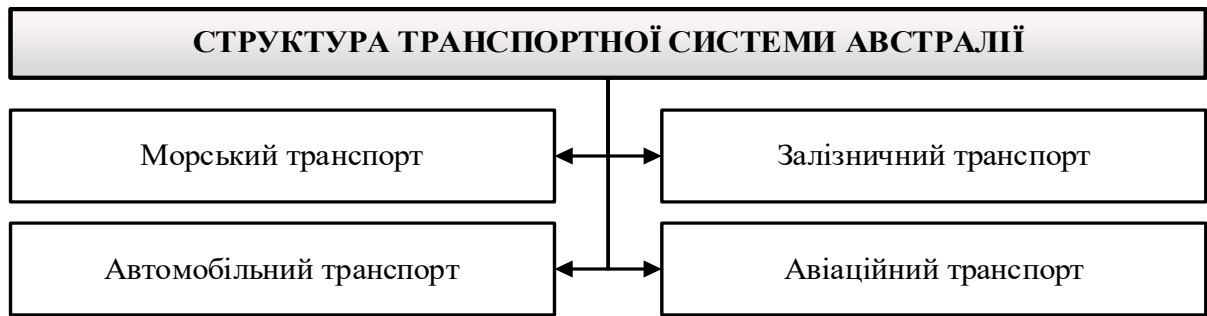

Рис. 2.6. Структура транспортної системи Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [27]

Морський транспорт є основною ланкою міжнародної логістики – через морські порти проходить переважна частина експорту та імпорту. Великі порти Австралії, зокрема Мельбурн, Сідней, Брісбен та Перт, є стратегічними центрами перевантаження вантажів та обслуговування торговельних суден.

Залізничний транспорт відіграє ключову роль у з'єднанні портів з внутрішніми районами, особливо у перевезенні важких та великогабаритних вантажів – таких як руда, вугілля, зерно [1]. Австралія має широку залізничну мережу, яка поєднує західні регіони з узбережжям та дозволяє здійснювати ефективну логістику на далекі відстані.

Автомобільний транспорт переважає у внутрішніх перевезеннях, забезпечуючи доставку вантажів між регіональними центрами та споживачами. Він часто використовується як сполучна ланка між залізницею та морським транспортом, особливо в інтермодальних перевезеннях.

Авіаційний транспорт, хоча менш поширений у вантажних перевезеннях, залишається важливим для термінових і швидкопсувних товарів. Аеропорти у Сідней, Мельбурні, Брісбені та Перті мають потужну інфраструктуру для обробки вантажів міжнародного рівня.

Загалом, транспортна система Австралії є мультимодовою, гнучкою та спрямованою на забезпечення максимально ефективної взаємодії між її складовими, що дозволяє оптимально обслуговувати як внутрішні потреби, так і міжнародну торгівлю. На рисунку 2.7. наведено питому вагу

використання певного виду транспорту для реалізації вантажних перевезень.

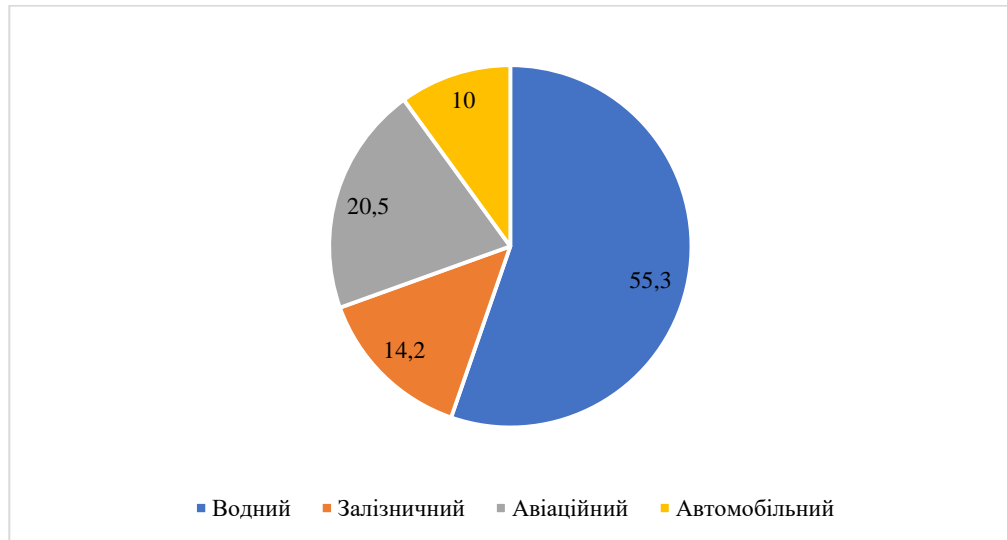

Рис.2.7. Питома вага залучення транспорту до міжнародних перевезень вантажів

Джерело: складено автором за матеріалами [24]

Географічне положення Австралії створює як унікальні логістичні переваги, так і суттєві виклики (рис. 2.8). Як окремий континент, оточений океанами, Австралія знаходиться на великій відстані від основних світових економічних центрів, що ускладнює міжнародну логістику та збільшує вартість доставки. Основними торговельними партнерами є країни Азійсько-Тихоокеанського регіону – Китай, Японія, Південна Корея, Індонезія, а також США та Європейський Союз [24].

Структура ринку наступна водний транспорт: 50% обсягу вантажоперевезень; залізничні перевезення це основний спосіб транспортування сипучих вантажів; автомобільні перевезення - сегмент ринку з позитивною динамікою (зростання продажів вантажівок на 7,2% у 2022 році).

Ще одним викликом є низька щільність населення та нерівномірне розміщення економічної активності. Понад 85% населення проживає у прибережних містах, зокрема на сході та південному сході країни, тоді як внутрішні райони значною мірою залишаються слабо заселеними та ізольованими. Це ускладнює розбудову ефективної транспортної мережі в

центральної і західних регіонах, збільшуючи логістичні витрати та ускладнюючи обслуговування віддалених підприємств, особливо у гірничодобувній та аграрній сферах.

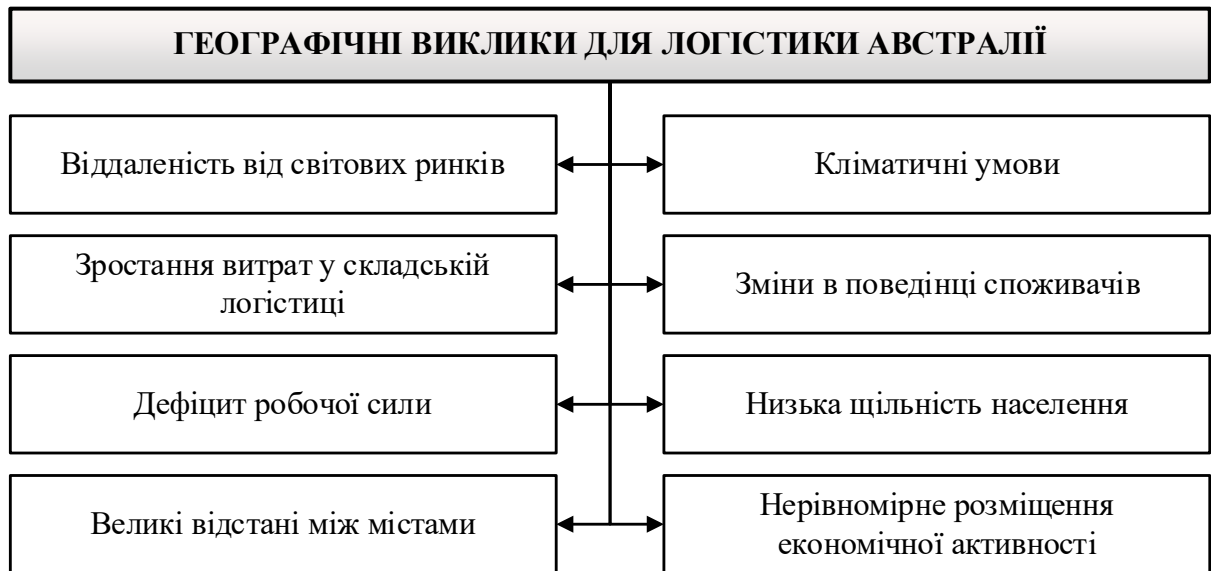

Рис. 2.8. Географічні виклики для логістики Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [24]

Великі відстані між містами, відсутність густої мережі автомагістралей у віддалених районах та складні кліматичні умови — такі як посухи, пилові бурі чи повені — також впливають на стійкість логістичних ланцюгів. Наприклад, у разі екстремальних погодних умов можуть порушуватися поставки в окремі регіони, особливо у віддалені шахти, ферми чи внутрішні логістичні центри.

До того ж, оренда складських приміщень в Австралії зросла майже на 15%, що змушує логістичні компанії накопичувати запаси для зменшення ризиків, пов'язаних із нестабільністю транспорту. Це, у свою чергу, підвищує загальні витрати на логістику та вимагає стратегічного підходу до управління запасами.

Крім того, зростаючі очікування щодо швидкої доставки, зокрема в день замовлення, створюють додатковий тиск на логістичні системи, що вимагає

від логістичних компаній інвестування в технології та процеси, які забезпечують швидке та ефективне виконання замовлень.

Доцільно відзначити, що логістична галузь Австралії стикається з нестачею кваліфікованих кадрів, що може уповільнювати операційні процеси та знижувати ефективність перевезень. Прогнозується, що ця проблема може послабитися лише у другій половині року, залежно від економічних тенденцій.

Водночас географічне розташування Австралії на перетині торговельних шляхів Південно-Східної Азії та Тихого океану дає стратегічні переваги для розвитку міжнародних перевезень, особливо у морському секторі. Це відкриває потенціал для перетворення окремих портів країни на міжнародні хаби.

Морські порти Австралії є критичними елементами міжнародної логістичної інфраструктури країни, оскільки саме через них проходить основна частина експорту й імпорту. Географічна ізоляція континенту та тісні торговельні зв'язки з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону зумовлюють стратегічну роль портів у забезпеченні доступу до світових ринків.

Серед основних морських портів Австралії особливо вирізняються порт Мельбурна, який є найбільшим контейнерним портом країни [12], порт Сіднея – Port Botany – що спеціалізується на контейнерних і паливних вантажах [14], порт Брісбена, який швидко розвивається як багатофункціональний транспортний вузол [13], а також порт Дарвіна, важливий для торгівлі з Південно-Східною Азією [15].

Зазначені порти виконують функцію логістичних хабів, з'єднують морське транспортування з залізничною та автомобільною інфраструктурою та забезпечують інтермодальні перевезення. Вони оснащені сучасними терміналами, зонами зберігання, митними центрами та автоматизованими системами обробки вантажів, що дозволяє значно скоротити час завантаження і розвантаження.

Австралійський уряд та приватні оператори постійно інвестують у розширення та модернізацію портів, у тому числі за допомогою цифрових рішень – від інтелектуального управління трафіком до систем відстеження вантажів у реальному часі, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності портів на міжнародному рівні та ефективному обслуговуванню зростаючих обсягів перевезень.

Таким чином, морські порти не лише забезпечують зв'язок Австралії з глобальною економікою, а й виступають як ключові логістичні вузли, що формують основу міжнародного транспортного ланцюга країни.

Залізнична та автомобільна інфраструктура, своєю чергою, відіграють надзвичайно важливу роль у внутрішній логістиці Австралії та в забезпеченні з'єднання між морськими портами й віддаленими районами країни. З огляду на великі просторові масштаби континенту, ефективне функціонування цих видів транспорту є вирішальним для надійного і безперервного здійснення міжнародних перевезень.

Залізнична система Австралії спеціалізується переважно на перевезенні вантажів на далекі відстані – зокрема, сировини, продукції гірничодобувної промисловості, зерна та іншої аграрної продукції [1]. Одним з ключових напрямів є Inland Rail Project [16] – масштабний інфраструктурний проект, що має з'єднати Мельбурн і Брісбен, зменшуючи залежність від вантажних перевезень автотранспортом та скорочуючи логістичні витрати. Завдяки залізниці відбувається інтеграція внутрішніх логістичних центрів із портами, що значно оптимізує експортно-імпортні процеси.

Автомобільний транспорт, у свою чергу, домінує у доставці вантажів на коротші відстані та між регіональними центрами. Мережа національних автомагістралей, таких як Highway 1 [6] – найдовша кільцева дорога у світі, яка охоплює весь материк, — забезпечує базову логістичну інфраструктуру для швидкого транспортування товарів між портами, складами, виробництвами та роздрібними мережами.

Проте існують виклики, пов'язані з нерівномірністю розвитку

інфраструктури, особливо у внутрішніх, малонаселених регіонах. Деякі дороги залишаються погано облаштованими або мають обмежену пропускну спроможність, що створює труднощі для вантажних перевезень у важкодоступні райони. Але, варто відзначити, що Австралія активно інвестує у модернізацію як залізничних, так і автомобільних шляхів, зокрема в такі технології, як інтелектуальні транспортні системи, електронні системи моніторингу вантажів та покращення екологічних характеристик транспорту. Це, як результат, сприяє підвищенню стійкості транспортної мережі та її здатності підтримувати динамічні потоки міжнародної торгівлі.

Авіаційний транспорт в Австралії відіграє важливу роль у міжнародних перевезеннях, хоча його частка у загальному обсязі логістики значно менша порівняно з морським і автомобільним транспортом. Особливу значимість авіаперевезення мають у випадках доставки високовартісних, термінових або швидкопсувних вантажів, таких як медичне обладнання, електроніка, живі тварини, продукти харчування чи запчастини.

Австралія має розвинену мережу міжнародних аеропортів, серед яких ключову роль у вантажних перевезеннях відіграють аеропорти Сіднея, Мельбурна, Брісбена та Перта [27]. Зазначені аеропорти мають спеціалізовані вантажні термінали, обладнані сучасними засобами для обробки, зберігання та відвантаження авіавантажів. Вони інтегровані з автомобільною інфраструктурою та розташовані поблизу логістичних парків, що дозволяє забезпечити оперативне переміщення товарів до кінцевого споживача.

Важливо зазначити, що пандемія COVID-19 стимулювала розвиток авіаційної логістики в Австралії, особливо через тимчасове скорочення обсягів морських перевезень. Це прискорило впровадження цифрових технологій, таких як електронні авіанакладні (e-AWB), відстеження вантажів у режимі реального часу та автоматизовані системи сортування.

Авіаційний сектор також розвивається у напрямі екологічної відповідальності: авіакомпанії впроваджують програми компенсації викидів CO₂, використовують нові типи повітряних суден з нижчим рівнем

споживання пального та підтримують розвиток біопалива.

Таким чином, хоча авіаційні перевезення не є домінантними в структурі австралійської логістики, вони залишаються незамінною ланкою у забезпеченні швидкої доставки вантажів на міжнародному рівні та доповнюють мультिवидову транспортну систему країни.

Враховуючи зазначене, варто звернути увагу, що в межах функціонування будь-якого транспорту, логістика задовольняє різні потреби різних галузей, зокрема аспекти транспортування, складування, управління запасами, обробка замовлень, управління інформацією. Транспорт в незалежності від виду задовольняє потреби з транспортування вантажу, а інші учасники процесу всі інші потреби. На рисунку 2.9. наведено динаміку змін інвестицій у розбудову логістичної інфраструктури Австралії за різними видами транспорту.

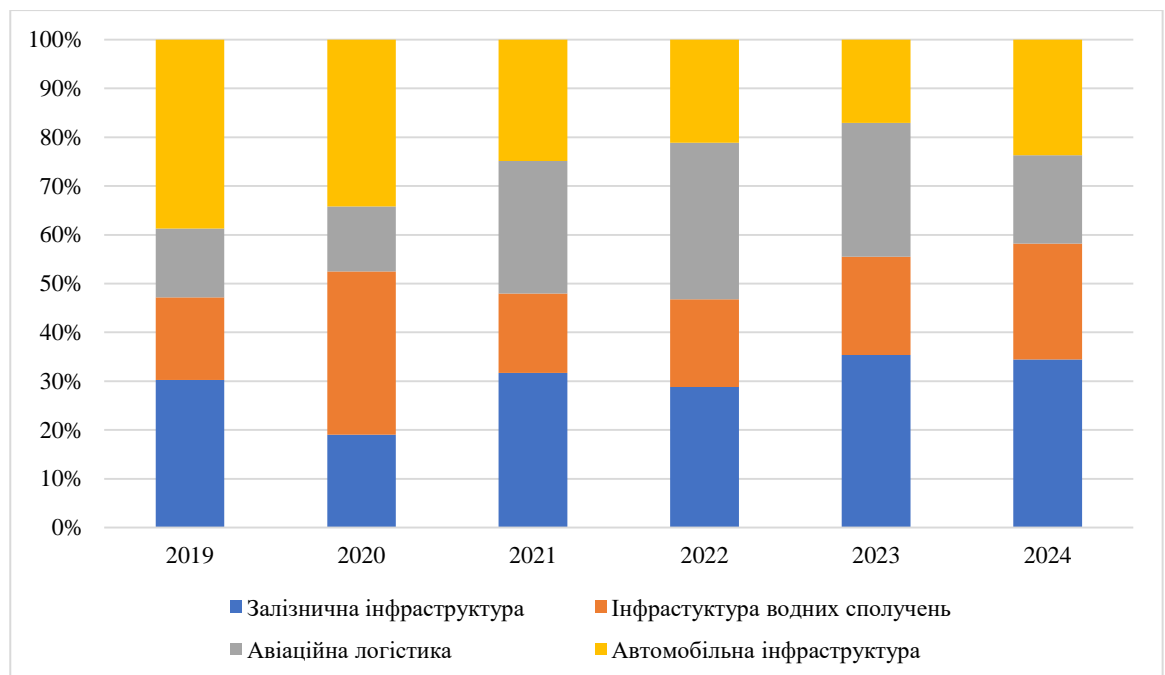

Рис. 2.9. Динаміка змін розподілу інвестицій у розбудову логістичної інфраструктури Австралії за різними видами транспорту у період 2019-2024 рр, млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалами [24, 25]

З наведених даних видно, що більш менш розподіл відбувався пропорційно відносин попереднього року, якщо у 2019 році авіаційна галузь отримала 1,75 млрд дол. США, то у наступному обсяг був збільшений, і так само з кожним видом транспорту. Стабільне та стійке інвестування у розбудову логістичної інфраструктури дозволяє спростити просування товарів по ланцюгах поставок, послуги в сфері логістики стають якісними. Переміщення товарів від одного пункту до іншого стає простішим, бо з'являються хаби та склади, зберігання продукції до її відправки кінцевому споживачу стає меншим за часом, відбувається оптимізація обсягу продукції для задоволення попиту без зайвих витрат з боку компаній, логістичним операторам легше та простіше координувати і контролювати процес виконання замовлень, включно з обробкою повернень. До факторів зростання логістичного ринку слід віднести: інфраструктурні інвестиції: 80 млрд дол. США від уряду Австралії спрямовані на модернізацію транспортної інфраструктури; зелені ініціативи: модернізація автопарку для досягнення цілей з нульових викидів вуглецю, розвиток морської торгівлі, а саме зростання імпорту/експорту морських вантажів сприятиме економічному зростанню.

Інституційне регулювання логістичних перевезень в Австралії побудовано на багаторівневій взаємодії державних органів, галузевих агентств, міжнародних інституцій та приватного сектору. Така структура забезпечує комплексне управління транспортною системою, дотримання стандартів безпеки, екологічності, цифрової трансформації та міжнародної сумісності (рис. 2.10).

Рис. 2.10. Інституційне регулювання логістичних перевезень в Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [1, 11, 24, 27]

На вищому рівні функціонує Департамент інфраструктури, транспорту, регіонального розвитку, комунікацій і мистецтв, який визначає стратегічні напрямки розвитку транспортної галузі та координує реалізацію політик у сфері логістики.

Також діє Національна транспортна комісія – орган, що розробляє єдині стандарти і нормативні акти для транспортного сектору країни. NTC тісно співпрацює з державами і територіями Австралії для забезпечення

узгодженого підходу до регулювання.

На наступному рівні функціонують галузеві агенції та регулятори, зокрема:

1. Австралійське бюро транспортної безпеки – слідкує за дотриманням правил безпеки у всіх видах транспорту.
2. Австралійська морська безпекова адміністрація – контролює морські перевезення та впроваджує міжнародні морські стандарти.
3. Цивільна авіаційна безпекова адміністрація – регулює вантажні авіаперевезення та безпеку в повітряному просторі.
4. Австралійська прикордонна служба – здійснює митний контроль, безпеку вантажів та співпрацює з перевізниками.

Крім того, кожен штат має власні департаменти транспорту, які відповідають за розвиток інфраструктури на місцях, видачу ліцензій, дотримання правил дорожнього руху та інтеграцію з національною системою.

Австралія, також, активно співпрацює з міжнародними інституціями:

- IMO (International Maritime Organization) – щодо морських стандартів.
- ICAO (International Civil Aviation Organization) – у сфері авіації.
- WTO та FTAs – визначають зовнішньоторговельну логістику.

До регуляторної системи у сфері логістичних перевезень Австралії входять: логістичні компанії, морські та авіаперевізники, портові оператори та глобальні торгові мережі. Вони взаємодіють з державними органами у форматі державно-приватного партнерства, впроваджують інновації, дотримуються нормативних вимог і надають зворотний зв'язок для вдосконалення регулювання.

Отже, транспортна система Австралії функціонує в умовах чітко структурованого інституційного регулювання, яке визначає правила та стандарти перевезень як на національному, так і на міжнародному рівні.

2.3. Перспективи розвитку ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії

Світовий ринок логістики стрімко змінюється під впливом глобалізації, технологічного прогресу, змін споживчих очікувань та екологічних викликів. Усі ці фактори формують нові вимоги до міжнародних перевезень і мають безпосередній вплив на логістичну галузь Австралії (рис. 2.11).

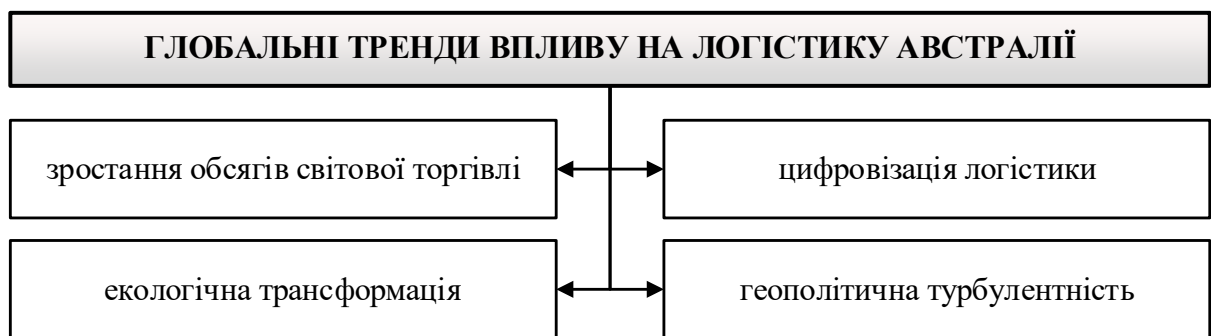

Рис. 2.11. Глобальні тренди впливу на логістику Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [24, 27]

Одним із ключових трендів є зростання обсягів світової торгівлі. Незважаючи на періодичні кризи, включаючи пандемію COVID-19 чи геополітичну нестабільність, глобальні ланцюги постачання демонструють відновлення та подальше зростання. Це створює нові можливості для австралійського експорту, зокрема у сировинному, аграрному та енергетичному секторах.

Також суттєвий вплив має цифровізація логістики. Підприємства, зокрема логістичного сектору, по всьому світу активно впроваджують інтелектуальні системи управління вантажами, електронні документи, технології блокчейн та Інтернет речей. Австралія не стоїть осторонь цього процесу, адаптуючи свої логістичні процеси до нової цифрової епохи.

Іншим важливим фактором є екологічна трансформація. Глобальні

зобов'язання щодо скорочення викидів парникових газів стимулюють впровадження екологічно чистих технологій у транспорті та зменшення вуглецевого сліду логістичних операцій. Австралія поступово впроваджує «зелені» стандарти, що дозволяє їй залишатися конкурентною на світовому ринку.

Крім того, геополітична турбулентність, зокрема, торговельні війни, санкції, порушення постачання через конфлікти, вимагає від країн диверсифікації ринків і партнерств. Для Австралії це означає посилення співпраці з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону та пошук нових логістичних маршрутів.

Таким чином, глобальні тренди створюють як виклики, так і унікальні можливості для розвитку логістичної галузі Австралії, а її здатність адаптуватися до цих змін визначатиме конкурентоспроможність на міжнародній арені.

Доцільно відзначити, що інновації та цифрова трансформація є рушійними силами майбутнього розвитку логістичної галузі Австралії (рис. 2.12).

Під впливом світових технологічних змін та внутрішніх потреб у підвищенні ефективності, австралійські підприємства та урядові установи активно впроваджують сучасні цифрові рішення в логістичних процесах [24].

Одним із ключових напрямів є автоматизація логістичних операцій. Склади, митні термінали та транспортні вузли все частіше оснащуються автоматизованими системами з використанням робототехніки, сенсорних технологій і безпілотних засобів доставки, що дозволяє знизити витрати, підвищити швидкість обробки вантажів та зменшити вплив людського фактора.

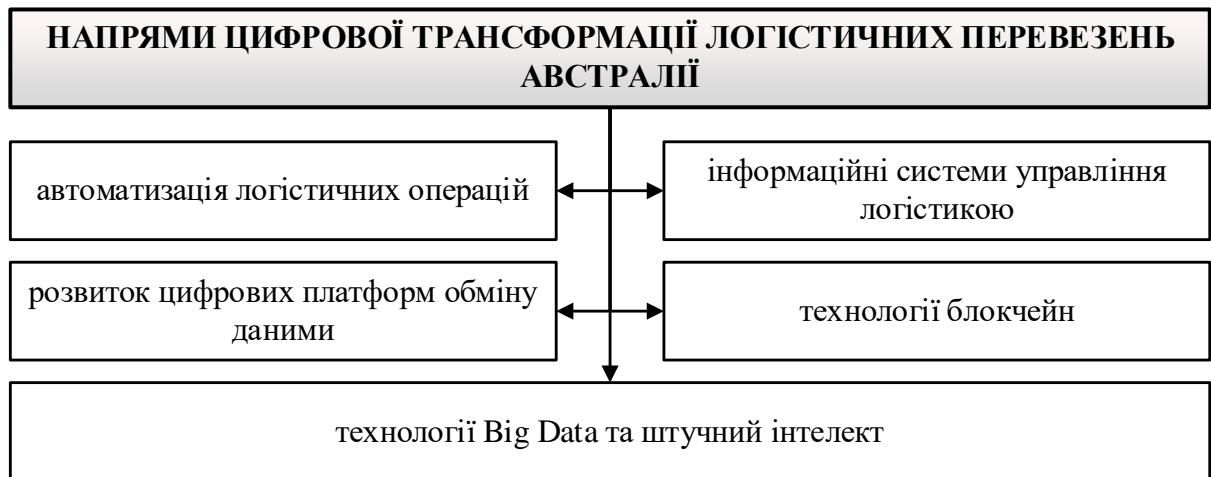

Рис. 2.12. Напрями цифрової трансформації логістичних перевезень
Австралії

Джерело: авторська розробка

Широко впроваджуються інформаційні системи управління логістикою (TMS, WMS), що забезпечують централізоване управління ланцюгами постачання – від відстеження вантажів у реальному часі до планування маршрутів, оптимізації витрат і управління ризиками.

Особливу роль відіграють інформаційні технології Big Data та штучного інтелекту, які допомагають прогнозувати попит, аналізувати логістичні потоки та виявляти вузькі місця в системі перевезень. Це відкриває можливості для проактивного управління логістичними ризиками, що є критично важливим в умовах глобальної нестабільності.

Також активно впроваджуються технології блокчейн у сфері логістики, які забезпечують безпеку та прозорість транзакцій, унеможливають підробку документів і спрощують митні процедури, що є особливо важливим для міжнародних перевезень, де залучено багато учасників.

Водночас, Австралія підтримує розвиток цифрових платформ обміну даними, які забезпечують взаємодію між усіма учасниками логістичного процесу – перевізниками, портами, митницями, клієнтами – у режимі реального часу.

Таким чином, цифрова трансформація не лише оптимізує логістику в Австралії, а й створює нові конкурентні переваги на глобальному ринку, дозволяючи країні оперативно реагувати на виклики та очолювати тренди інновацій у сфері перевезень.

Сучасні тенденції розвитку міжнародної логістики невід’ємно пов’язані з питаннями екологічної відповідальності та сталого розвитку. Австралія, як активний учасник глобальної торгівлі та країна з високим рівнем екологічної свідомості, послідовно інтегрує принципи екологічної модернізації в логістичну систему (рис. 2.13).

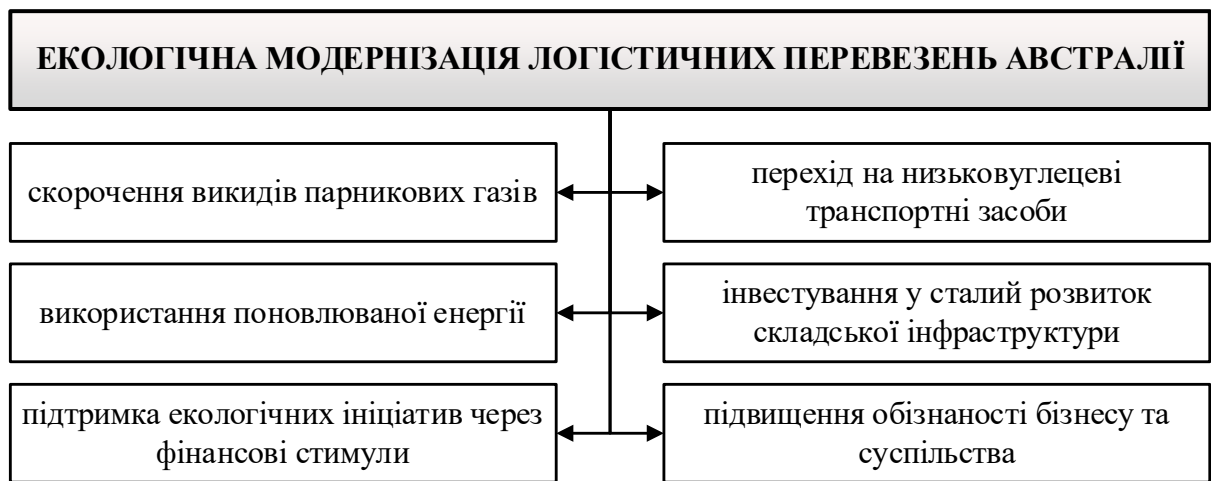

Рис. 2.13. Екологічна модернізація логістичних перевезень Австралії

Джерело: складено автором за матеріалами [1]

Одним із головних пріоритетів є скорочення викидів парникових газів у транспортному секторі [1]. Зокрема, активно стимулюється перехід на низьковуглецеві транспортні засоби, включаючи електровантажівки, гібриди, а також залізничні перевезення, які вважаються менш шкідливими для довкілля порівняно з автомобільними.

Порти Австралії впроваджують «зелені» практики – наприклад, використання поновлюваної енергії для роботи кранових систем, електрифікація портової техніки, оптимізація розкладів для зменшення простою суден і використання енергоефективного освітлення [1]. Такі

ініціативи вже активно реалізуються в портах Брісбена та Мельбурна.

Також австралійські логістичні компанії інвестують у сталий розвиток складської інфраструктури, впроваджуючи енергозберігаючі технології, сортування відходів, екологічну сертифікацію будівель та програму повторного використання пакування.

На рівні державної політики діє підтримка екологічних ініціатив через фінансові стимули, гранти, податкові пільги для «зелених» інвестицій у транспортний сектор. Уряд Австралії також бере участь у міжнародних ініціативах, спрямованих на зниження вуглецевого сліду логістичних операцій, і розробляє нормативи щодо обов'язкової звітності про вплив на довкілля.

Не менш важливим є підвищення обізнаності бізнесу та суспільства про важливість екологічної логістики. Відповідальні постачальники та перевізники мають конкурентну перевагу, оскільки великі міжнародні партнери дедалі частіше обирають саме «зелених» логістичних провайдерів.

Таким чином, екологічна модернізація стає не лише моральним обов'язком, а й стратегічним ресурсом конкурентоспроможності австралійського логістичного ринку у XXI столітті.

Розвиток транспортної інфраструктури є ключовим фактором у забезпеченні сталого зростання ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії. Уряд та приватний сектор активно інвестують у масштабні проекти, спрямовані на розширення пропускнуєї спроможності, підвищення ефективності та технологічну модернізацію логістичних маршрутів.

Одним із найбільших проектів останніх років є Inland Rail Project [8] – міжштатний залізничний коридор між Мельбурном і Брісбеном, протяжністю понад 1700 км. Цей проект має стратегічне значення, оскільки дозволить перевести значну частину вантажних перевезень з доріг на залізницю, скоротивши затори, зменшивши викиди та забезпечивши швидке сполучення між логістичними хабами.

Також активно модернізуються великі морські порти, зокрема в

Мельбурні, Сідней, Брісбені та Дарвіні. Розширення контейнерних терміналів, будівництво нових глибоководних доків, автоматизація процесів вантажообробки, цифрове управління вантажопотоками – усе це дозволяє Австралії зміцнювати свої позиції як міжнародного логістичного вузла.

На рівні автомобільної інфраструктури реалізуються масштабні проекти з будівництва нових автомагістралей, об'їзних шляхів, мостів та тунелів, які скорочують час доставки вантажів між портами, складами та внутрішніми ринками. Особливу увагу приділяють підвищенню безпеки на дорогах та створенню умов для автономного вантажного транспорту.

Крім того, розвиваються інтермодальні логістичні хаби – комплекси, що поєднують залізничні, морські та автомобільні перевезення [4]. Вони розташовуються поблизу основних міст і портів, забезпечуючи ефективне перенаправлення вантажів і зменшуючи витрати на транспортування.

Фінансування інфраструктурних проектів здійснюється як за рахунок державного бюджету, так і через механізми державно-приватного партнерства, які залучають інвесторів і технологічних партнерів, що обумовлює можливість забезпечення стабільності логістичної системи в довгостроковій перспективі.

Таким чином, інфраструктурні проекти є не лише відповіддю на виклики сьогодення, але й основою майбутнього зростання австралійської логістики у глобальному контексті.

Торговельна політика Австралії є одним із ключових елементів формування сприятливого середовища для розвитку міжнародних логістичних перевезень. Уряд країни послідовно проводить курс на лібералізацію торгівлі, розширення мережі угод про вільну торгівлю та інтеграцію у глобальні економічні процеси.

Як вже було зазначено в п. 2.2, Австралія є стороною понад 15 двосторонніх і багатосторонніх угод про вільну торгівлю, зокрема з Китаєм, Японією, Південною Кореєю, Сінгапуром, США, Канадою, Новою Зеландією та іншими країнами.

Визначну роль відіграє участь Австралії у Всеосяжній та прогресивній угоді про Транстихоокеанське партнерство (СРТПП) [21] – одному з найбільших торговельних об'єднань світу. Така інтеграція сприяє розвитку нових логістичних маршрутів, розширенню доступу до інфраструктури партнерських країн та підвищенню привабливості Австралії як транзитного логістичного центру в регіоні.

Важливою складовою є міжнародна співпраця в галузі стандартів і безпеки. Австралія активно взаємодіє з такими організаціями, як Всесвітня митна організація, Міжнародна морська організація, Міжнародна організація цивільної авіації, сприяючи гармонізації процедур і використанню єдиних цифрових платформ для обробки митних документів.

У контексті торговельної політики також активно впроваджуються електронні системи обміну інформацією між країнами, зокрема щодо сертифікації, ліцензування, контролю за походженням товарів та захисту прав інтелектуальної власності [27].

Крім того, Австралія активно підтримує регіональні ініціативи, спрямовані на розвиток транспортних коридорів, інвестиції в логістичну інфраструктуру та посилення міждержавного партнерства в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Таким чином, зовнішньоекономічна стратегія Австралії створює потужний імпульс для розвитку міжнародної логістики, відкриваючи нові ринки, полегшуючи процедурні бар'єри та зміцнюючи її позицію на глобальній логістичній мапі.

Однак, попри позитивну динаміку та значний потенціал зростання, ринок міжнародних логістичних перевезень в Австралії стикається з низкою викликів, які стримують розвиток галузі. Для забезпечення стабільності й конкурентоспроможності транспортної системи необхідно вчасно реагувати на ці загрози та впроваджувати ефективні рішення (рис. 2.14).

Серед ключових викликів, як вже було зазначено в п. 2.2, виділяється нестача кваліфікованої робочої сили в логістиці – від водіїв і техніків до

фахівців у сфері цифрових технологій. Високий попит на кадри поєднується зі старінням наявного персоналу та недостатнім притоком молодих фахівців. Для подолання цієї проблеми держава стимулює професійну підготовку, розвиває програми стажування та надає підтримку навчальним закладам, які готують спеціалістів у галузі логістики та транспорту.

Рис. 2.14. Виклики для логістики Австралії та шляхи їх подолання

Джерело: авторська розробка

Іншим серйозним бар'єром є обмеженість інфраструктури у віддалених районах. Нерівномірний розвиток транспортної мережі, особливо за межами мегаполісів, ускладнює логістику ресурсів, продукції та товарів. Вирішення цієї проблеми передбачає залучення інвестицій у регіональні транспортні проекти, покращення дорожньої інфраструктури та будівництво нових інтермодальних хабів.

Зростаюча вартість логістики також є проблемою – через підвищення цін на паливо, складське зберігання та імпордне митне оформлення. Для мінімізації витрат впроваджуються цифрові технології, оптимізуються маршрути, впроваджуються системи управління запасами в реальному часі.

Не менш важливими є екологічні ризики та наслідки кліматичних змін: повені, пожежі, спека – усе це впливає на стабільність логістичних ланцюгів. Для їх подолання Австралія впроваджує стратегії стійкості – «climate resilience logistics», які передбачають підготовку до надзвичайних ситуацій, страхування логістичних операцій та використання альтернативних маршрутів [24].

Також необхідно відзначити геополітичні ризики, які спричиняють коливання глобальних ланцюгів постачання. Щоб протидіяти цим загрозам, Австралія активізує партнерства з різними регіонами, зокрема країнами Південно-Східної Азії, диверсифікуючи свої логістичні напрями.

Отже, хоча логістичний сектор Австралії стикається з низкою проблем, він одночасно демонструє високу гнучкість і адаптивність до сучасних викликів, що створює передумови для його стабільного зростання в умовах глобальної нестабільності, узагальнений прогноз зростання логістичних та вантажних перевезень в Австралії наведено у додатку А.

З огляду на глобальні тенденції, внутрішню політику та поточні реформи, перспективи зростання ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії залишаються сприятливими. Очікується, що в найближчі 5-10 років логістична галузь демонструватиме стабільне зростання, орієнтоване на інновації, екологічну сталість та розширення міжнародного співробітництва.

Аналітики [1, 11] прогнозують збільшення обсягів вантажоперевезень завдяки активізації торговельних відносин з Азійсько-Тихоокеанським регіоном, де попит на австралійські ресурси, аграрну продукцію та енергоносії продовжує зростати. Також очікується, що цифровізація логістичних процесів пришвидшить доставку, знизить витрати та відкриє нові ринки.

Уряди штатів та федеральна влада передбачають подальше розширення транспортної інфраструктури, зокрема залізничних коридорів, інтермодальних хабів та морських портів, що, своєю чергою, надасть змогу знизити навантаження на дороги, зменшити викиди та збільшити пропускну здатність логістичної мережі.

Австралія також має високий потенціал у формуванні логістичних хабів регіонального значення, які можуть стати транзитними центрами між Азією, Океанією та Америкою. Завдяки географічному розташуванню країна здатна відігравати ключову роль у нових морських і повітряних коридорах.

Конкуентоспроможність австралійської логістики підсилюється також активним впровадженням екологічних та соціально відповідальних практик, що підвищує привабливість країни для міжнародних партнерів, інвесторів та торговельних союзів.

Таким чином, австралійський ринок логістики має всі передумови для динамічного розвитку: стратегічне розташування, політичну стабільність, державну підтримку, технологічні інновації та високу якість логістичних послуг. Ці чинники формують потужну платформу для підвищення глобальної конкурентоспроможності Австралії в логістичному секторі на найближчі десятиліття.

Висновки до другого розділу

1. Здійснено комплексний аналіз поточного стану та особливостей функціонування міжнародних логістичних перевезень в Австралії. Встановлено, що логістична система країни характеризується високим рівнем інфраструктурної організації, активною цифровою трансформацією та стратегічною орієнтацією на інновації. Морські перевезення залишаються основним видом міжнародного транспорту, тоді як залізнична, автомобільна й авіаційна логістика взаємодіють у єдиній мультивидовій транспортній мережі.

2. Особливості географічного положення Австралії – ізольованість, нерівномірне розселення, складні природні умови – створюють як логістичні виклики, так і конкурентні переваги, зокрема можливість стати транзитним хабом Азійсько-Тихоокеанського регіону. Урядова політика, спрямована на модернізацію інфраструктури та підтримку галузі, сприяє інтеграції країни в глобальні ланцюги постачання.

3. Визначено основні тенденції розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії, серед яких активне впровадження цифрових технологій, автоматизація логістичних процесів, екологізація перевезень, розширення мультимодальних транспортних зв'язків, інтеграція до глобальних ланцюгів постачання та зміцнення позицій Австралії як регіонального логістичного хабу. Встановлено ключові виклики, що стоять перед логістичною системою країни, серед яких дефіцит кваліфікованих кадрів, нерівномірний розвиток інфраструктури, підвищення вартості логістичних послуг, екологічні та кліматичні ризики, а також геополітичні фактори. Водночас визначено перспективи подальшого розвитку логістичної галузі Австралії за рахунок реалізації масштабних інфраструктурних проєктів, цифрової трансформації, диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків і запровадження екологічно сталих практик. Сучасний стан логістичної системи Австралії демонструє її здатність адаптуватися до глобальних змін і водночас вимагає подальшого розвитку через системне інвестування, кадрове оновлення та впровадження екологічно сталих рішень.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено теоретичні основи формування системи міжнародних логістичних перевезень. Встановлено, що міжнародні логістичні перевезення — це комплекс взаємопов'язаних процесів, що охоплюють транспортування, зберігання, митне оформлення, інформаційний супровід та інші елементи, необхідні для переміщення товарів між країнами. Сформовано розуміння логістики як інтегрованої системи управління матеріальними й інформаційними потоками, яка функціонує на основі принципів ефективності, економічності, екологічності та гнучкості.

2. Досліджено особливості розвитку та регулювання міжнародних логістичних перевезень. Охарактеризовано роль інтернаціоналізації торгівлі, розвитку цифрових технологій, зростання обсягів електронної комерції та екологічного усвідомлення. Особливу увагу приділено аналізу міжнародного правового регулювання логістичних перевезень. Встановлено, що правова система міжнародної логістики сприяє уніфікації процедур, мінімізації ризиків і захисту прав усіх сторін у ланцюзі постачання.

3. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку міжнародних логістичних перевезень в Австралії. Встановлено, що морські перевезення відіграють домінуючу роль у зовнішньоторговельній логістиці країни. Уряд і бізнес активно впроваджують цифрові технології, автоматизацію процесів, блокчейн, аналітику великих даних для оптимізації логістичних ланцюгів. Визначено, що основними тенденціями розвитку є технологічна модернізація, екологічна орієнтація, підвищення стійкості до ризиків та інтеграція в глобальні ланцюги постачання.

4. Досліджено особливості функціонування транспортної системи Австралії у міжнародних перевезеннях. Встановлено, що транспортна система Австралії функціонує на основі тісної взаємодії морського, залізничного, автомобільного та авіаційного транспорту, що забезпечує ефективне обслуговування як зовнішніх, так і внутрішніх логістичних

потоків. Виявлено специфіку географічного розташування Австралії як фактора, що водночас створює виклики (ізолюваність, низька щільність населення, кліматичні ризики) та конкурентні переваги (стратегічне положення у регіоні). Досліджено структуру інституційного регулювання логістики в країні та визначено його багаторівневу організацію – від федерального до місцевого рівнів, із включенням міжнародних організацій і приватного сектора.

5. Окреслено перспективи розвитку ринку міжнародних логістичних перевезень в Австралії. Визначено основні чинники, що формують майбутнє міжнародної логістики в Австралії: зростаюча участь у глобальних торговельних угодах, масштабні інфраструктурні проекти, інновації в логістиці, екологічна модернізація та геополітична адаптація. Встановлено, що країна активно реагує на сучасні виклики — кадрові, технологічні, кліматичні — і водночас формує передумови для підвищення своєї ролі у міжнародних логістичних ланцюгах. Прогнозовано, що Австралія має потенціал стати регіональним логістичним хабом у Південній півкулі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ali M. A. Vector Error Correction Model of Australian Coking Coal Exports. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*. 2023. №17(3). P. 106-123. DOI: <https://doi.org/10.14453/aabfj.v17i3.07>
2. Amazon побудує високозахищений дата-центр в Австралії. *Kreschatic*. URL: <https://kreschatic.kiev.ua/tehno/2024/07/05/amazon-pobuduye-vysokozahyshhenyj-czentr-obrobky-danyh-v-avstraliyi-dlya-pidvyshhennya-oboronozdatnosti-krayiny.html>
3. Australia Logistics Market Size & Outlook, 2030. Market Research Reports & Consulting. *Grand View Research, Inc.* URL: <https://www.grandviewresearch.com>
4. Basallo-Triana M. J., Cordeau J.-F., Vidyarthi N. Intermodal Hub Network Design with Probabilistic Service-Level Constraints. *Transportation Science*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1287/trsc.2024.0657>
5. Convention on the contract for the international carriage of goods by road. *International Institute for the Unification of Private Law*. URL: https://www.unidroit.org/english/conventions/1956cmr/cmr_e.pdf
6. Highway 1 (Australia). *Wikivoyage*. URL: [https://en.wikivoyage.org/wiki/Highway_1_\(Australia\)](https://en.wikivoyage.org/wiki/Highway_1_(Australia))
7. IATA. *IATA - Home*. URL: <https://www.iata.org>
8. Inland Rail. *Wikipedia, the free encyclopedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Inland_Rail
9. International Maritime Organization. *International Maritime Organization*. URL: <https://www.imo.org>
10. IRU | World Road Transport Organisation. URL: <https://www.iru.org>
11. Lee W. J. Y. The political economy of Australia's waste crisis: from neoliberalism to the circular economy agenda. *Circular economy and sustainability*. 2021. URL: <https://doi.org/10.1007/s43615-021-00097-y>
12. Melbourne port Australia. *SeaRates*. URL:

https://www.searates.com/ua/port/melbourne_au

13. POB. *Port of Brisbane*. URL: <https://www.portbris.com.au>

14. Port Botany. *Port Authority New South Wales*. URL: <https://www.portauthoritynsw.com.au/port-operations/port-botany/port-botany-overview>

15. Welcome to Darwin Port. *Darwin Port*. URL: <https://darwinport.com.au>

16. What is Inland Rail? *Inland Rail*. URL: <https://inlandrail.com.au/what-is-inland-rail/>

17. World trade organization - global trade. *World Trade Organization - Home page - Global trade*. URL: <https://www.wto.org>

18. Баєва О. І., Бондаренко А. О. Логістика зовнішньоекономічної діяльності. *Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики: матеріали VIII міжнародної науково-практичної дистанційної конференції (19 березня 2020 р., м. Харків)*. Харків: НФаУ, 2020. С. 153-154.

19. Безсмертна О. В., Пелешок А. П. Транспортне обслуговування у ланцюгу поставок. *Матеріали LII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 21-23 червня 2023 р. 2023*.

20. Внукова Н. В., Каменєв А. А. Зелена логістика. Екологічність. Передовий досвід. *Галузеві проблеми екологічної безпеки – 2022: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції за участю молодих науковців (27 жовтня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. Н. В. Внукової, Г.М. Желновач. – Харків: вид. «Стильна типографія», 2022. С. 102-105.*

21. Всеосяжна та прогресивна угода про Транстихоокеанське партнерство (СРТПП). *Міністерство економіки України*. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ae2b4ad0-f73e-4f3c-8af4-dac9546d0151&title=VseosiazhnaTaProgresivnaUgodaProTranstikhookeansk ePartnerstvo-cptpp->

22. Грошелева О.Г., Бойченко Н.В., Іванова О.О. Організація забезпечення ефективності перевезень під час війни. *«Наукова весна» 2023* : матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 1-3 березня 2023 року / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. С. 200-201.

23. Данік Н. В., Косар Д. С. Теоретичні аспекти міжнародної логістики. *Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції : у 2 т. – Т. 2. –Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. С. 487-489.

24. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.- метод. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 88 с.

25. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) : Правила Міжнар. Торг. Палати від 01.01.2000: станом на 1 січ. 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text

26. Каличева Н., Масан В., Сафронов О. Хмарні технології як інструмент забезпечення конкурентного розвитку підприємств залізничного транспорту. *Підприємництво та інновації*. 2021. №20. С. 51-55. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/20.6>

27. Колесник К. Е., Нешко С. І., Сніжко І. А. Географія, історія, культура Австралії та Нової Зеландії: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2024. – 374 с.

28. Конвенція від 01.11.1974 Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 р. (СОЛАС-74) (SOLAS). URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/169647__528982

29. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень : Конвенція Міжнар. орг. цивільн. авіації від

28.05.1999 : станом на 17 груд. 2008 р. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_594#Text

30. Корюгін А.В., Заїка А.В. Стан транспортної логістики в Україні. *Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки (частина II): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 23-24 листопада 2021 року.* – Львів : Львівський науковий форум, 2021.С. 11-12.

31. Костенніков О. М., Буклей В. С. Мультиmodalьні та інтерmodalьні вантажоперевезення. *Інтелектуальні транспортні технології : IV міжнар. наук.-техн. конф. (27-28 листопада 2023 р.) : тези доповідей.* Харків : УкрДУЗТ, 2023. С. 186-188.

32. Літвінюк О. В., Білий О. Логістична термінологія в сучасних умовах. *Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання: Матеріали VI Міжнародної студентської науково - технічної конференції / Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя (м. Тернопіль, 27-28 квітня 2023 р.), 2023. С. 71-72.*

33. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 14.11.1975: станом на 21 листоп. 2023 р. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_012#Text

34. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року : Конвенція Міжнар. мор. орг. від 02.11.1973 : станом на 26 верес. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_009#Text

35. Міжнародна логістика. Електронний підручник. /за науковою редакцією професора Сохацької О.М. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 370 с.

36. Негода А. В., Юрченко Т. С. Міжнародні логістичні центри: особливості функціонування. *Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (22-23 листопада 2023 р., м. Полтава).* Полтава: ПУЕТ. 2023. С. 148-151.

37. Поліванцев А. С. Роль цифрових технологій у підвищенні

ефективності управління логістичними ланцюгами. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. №87. С. 221-230. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.87.322752>

38. Про приєднання України до Конвенції про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) : Закон України від 05.06.2003 № 943-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-15#Text>

39. Прохорова В. В., Янчак Ю. О., Щербина Є. В. Інструменти цифрової економіки в контексті підвищення ефективності діяльності промислових підприємств. *Бізнес Інформ*. 2024. №3. С. 174–182. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-174-182>

40. Речун О. Ю., Возний С. В. Особливості здійснення міжнародної логістики. *Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції : у 3 т. Том 3. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. – С. 369-371.

41. Роттердамська конвенція про процедуру Попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 10.09.1998 : станом на 26 верес. 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a35#Text

42. Рудий Т. І. Методи дослідження внутрішньовиробничої логістичної діяльності підприємств. *Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. Г.В. Жосан, Г.О. Димової та ін. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. С. 65-67.

43. Сало Я. В. «Зелена» логістика в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2023. №47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-58>

44. Спеціалізований рухомий склад на автомобільному транспорті: навчальний посібник / В.М. Краснокутський, В.Б. Самородов, С.Г. Селевич.

— Харків : Друкарня Мадрид, 2020. — 240 с

45. Струк О. І. Експортоорієнтовані стратегії економічного розвитку у світовій економіці : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Львів, 2016. 277 с. URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/dis_struk.pdf.

46. Циганенко М.О., Лемяскін А.І., Селезньов О.Д. Обґрунтування вибору транспортних засобів в сільськогосподарському підприємстві. *Сучасні проблеми землеробської механіки: Матеріали XXI Міжнародної наукової конференції*. Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 274-275.

47. Шевчук А. Л. Система логістичного забезпечення міжнародного товароруху. *Innovation and Sustainability*. 2022. №2. С. 155-162. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.155.162>

48. Шевчук А. Тренди розвитку міжнародної транспортної логістики. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. №2. С. 55-61. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-7>

49. Шкуренко О. В., Сластьяникова К. І. Штучний інтелект в формуванні інноваційного управлінського інструментарію в умовах соціально-відповідальної економіки. *Трансформація економічного середовища в умовах ентропії: кол. мон. за заг. ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. – Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2024. С. 240-248. DOI: <https://doi.org/10.33296/monograf-2024>*

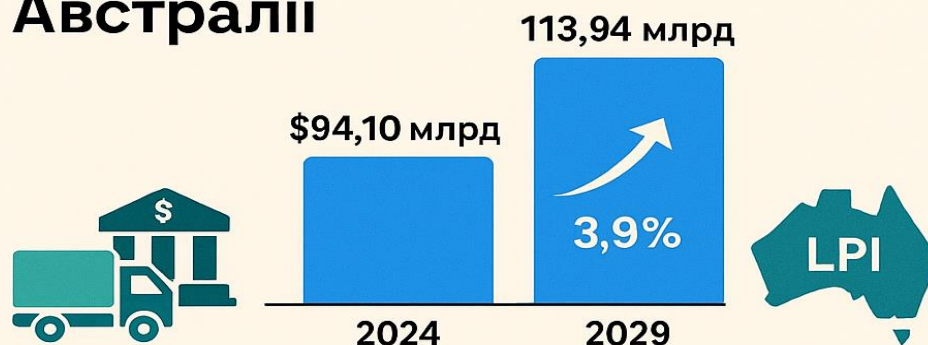
50. Щербакова В. В. Міжнародна логістика як ключовий аспект глобального бізнесу. *Сучасні тенденції соціально-економічних перетворень в умовах війни: збірник Всеукраїнської науково-практичної конференції* Чернігів: ВСП «ФКТКТ НУ «Чернігівська політехніка». 2023. С. 92-93.

51. Кваліфікаційна робота бакалавра: методичні рекомендації до виконання для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» / уклад. Л. І. Григорова-Беренда, Н. А. Казакова, С. А. Касьян, Н. В. Непрядкіна, О. В. Ханова. – 6-те вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 40 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Розмір ринку вантажних і логістичних перевезень Австралії

Зростання обсягів сектора завдяки збільшенню інвестицій в інфраструктуру (80 мільярдів доларів США) уряду Австралії

-

Австралійська автотранспортна галузь проводить модернізацію свого автопарку, щоб досягти поставленої урядом мети з нульових викидів до 2050 року

-

Рейтинг Австралії з ІРІ знизиться до 19 у 2023 році, при цьому основна увага приділятиметься диверсифікації торгівлі та цифрової трансформації для економічного зростання
-

Незважаючи на проблеми з ланцюжком поставок у 2022 році, продаж вантажівок в Австралії продемонстрував позитивну тенденцію зростання

-

Наземний транспорт становить понад 60% вантажних перевезень в Австралії, при цьому більша частина сипучих вантажів перевозиться залізницями
-

Урздові ініціативи, інвестиції у розширення поїзностей у поєднанні зі збільшенням імпорту та експорту морських вантажів стимулюють зростання економіки країни
-

Поліпшення портового сполучення є ключем до австралійської торгівлі, причому порт Мельбурна, порт Сіднея та порт брісбена є провідними портами

